

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

คู่มือมาตรฐาน ระบบบริการสุขภาพ ปี 2564

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

มาตรฐานระบบบริการสุขภาพ

มาตรฐานระบบบริการสุขภาพ มีเจตนารมณ์เพื่อให้สถานพยาบาล ได้พัฒนางานบริการด้านสาธารณสุข ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานระบบบริการสุขภาพฉบับนี้ ในการใช้ปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสถานบริการสุขภาพ และประชาชนผู้รับบริการซึ่งประกอบด้วยการเพิ่มสมรรถนะในงานบริการด้านต่างๆของสถานพยาบาลและให้มีการดำเนินการของสถานพยาบาลสอดคล้องตามมาตรฐาน กฎหมายและพันธะสัญญาที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำให้เกิดคุณค่าต่อสถานพยาบาล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สิ่งแวดล้อมและนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนามาตรฐานระบบบริการสุขภาพให้กับหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับทั่วประเทศ ให้มีมาตรฐาน มีความปลอดภัย มีกลไกในการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเป็นสถานพยาบาลและให้สถานพยาบาลมีเครือข่ายวิชาการ สนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงกระบวนการให้บริการด้วยเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง เกิดความมั่นคง และปลอดภัย

ปรัชญาของมาตรฐาน

การดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ตามมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.๒๕๔๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ คือ

๑. การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถานพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
๒. การกำหนดพื้นฐาน ที่สถานพยาบาลต้องการและยอมรับมากที่สุด
๓. การคำนึงถึงผู้รับบริการและสถานพยาบาลเป็นศูนย์กลาง
๔. การปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นของสถานพยาบาล และผู้รับบริการ
๕. การให้สถานพยาบาลทุกระดับ สามารถพัฒนาระบบคุณภาพได้ ตามบริบทของตนเองได้อย่างเหมาะสมยั่งยืนและต่อเนื่อง
๖. การเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน
๗. การพัฒนาสู่มาตรฐานระดับชาติและสากลได้

เป้าประสงค์

เพื่อให้ผู้รับบริการและประชาชนมีความมั่นใจว่า หากเข้ามาใช้บริการยังสถานพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานระบบบริการสุขภาพ จากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จะได้รับความสะดวกสบาย จากการรับบริการ ภายใต้สถานที่ ที่สะอาดเป็นระเบียบ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณสุขที่ครบครัน มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับการตรวจรักษาด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ระบบงานด้านวิศวกรรมและความปลอดภัยของข้อมูล ที่เพียงพอ พร้อมใช้ มีประสิทธิภาพ ถูกต้องแม่นยำ เชื่อถือได้ รวมทั้งผู้รับบริการยังได้รับข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและพัฒนาทักษะที่จำเป็น ให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและสามารถจัดการสุขภาพตนเองได้

เอกสารแนบท้าย
ประกาศกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
เรื่อง รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ
ของสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

ด้วยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและมาตรฐานซึ่งได้รับการยกเว้น ไม่ต้องอยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและมาตรฐานซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วย สถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้สถานพยาบาล ได้พัฒนางานบริการด้านสาธารณสุข ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานระบบบริการสุขภาพฉบับนี้ในการใช้ปฏิบัติ เพื่อให้ผู้รับบริการและประชาชนมีความมั่นใจว่า หากเข้ามาใช้บริการยังสถานพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ระบบบริการสุขภาพ จากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จะได้รับความสะดวกสบาย จากการรับบริการ ภายใต้สถานที่ ที่สะอาดเป็นระเบียบ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีสิ่งอำนวยความสะดวก และระบบสาธารณสุขที่ครบครัน มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับการตรวจรักษาด้วยเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ ระบบงานด้านวิศวกรรมและความปลอดภัยของข้อมูล ที่เพียงพอ พร้อมใช้ มีประสิทธิภาพ ถูกต้องแม่นยำ เชื่อถือได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

คำนิยาม

มาตรฐานระบบบริการสุขภาพ (Health Service System Standard) หมายความว่า ถึง เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและวัดความสำเร็จของสถานพยาบาล ในการจัดการคุณภาพ รวมทั้งพฤติกรรมสุขภาพ ประกอบด้วย ด้านบริหารจัดการและบริการ ด้านอาคารสิ่งแวดล้อม ด้านเครื่องมือแพทย์ ด้านวิศวกรรมและข้อมูลในสถานพยาบาล และด้านการดำเนินงานสุขศึกษาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งเป็นระบบบริการสุขภาพที่จัดให้แก่ประชาชนและส่งมอบบริการที่มีคุณภาพ เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนและสังคม เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านระบบบริการสุขภาพเอื้อให้เกิดความปลอดภัย สวัสดิภาพของผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ ผู้มาเยือน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

การประเมินตนเอง (Self-assessment) หมายความว่า ถึง การดำเนินการวิเคราะห์สถานะหรือสถานะของสถานพยาบาลว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่

การบริการ (Service) หมายความว่า ถึง การให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินการที่ดีเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น

การส่งเสริม (Promote) หมายความว่า ถึง การให้การสนับสนุนความช่วยเหลือในกิจกรรมของมาตรฐานระบบบริการสุขภาพให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ทุกรูปธรรม

การเยี่ยมประเมิน (Assessment visit) หมายความว่า ถึง การลงติดตามเพื่อวัดผลการดำเนินงานของสถานพยาบาลควบคู่ไปกับการให้คำแนะนำ ชี้แนะ เพื่อให้สถานพยาบาลสามารถนำไปดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนด และมีการให้คำแนะนำความสำเร็จที่เกิดขึ้นจริง ณ ตอนนั้น

การเยี่ยมส่งเสริม (Visiting promotion) หมายความว่า ถึง การลงติดตามการดำเนินงานที่ไม่มีการวัดผล การดำเนินงาน เน้นการให้องค์ความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะ เพื่อให้สถานพยาบาลสามารถนำไปดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนด

การพัฒนา (Development) หมายความว่า การทำให้ดีกว่าเดิม การปรับปรุง การเปลี่ยนจากระดับหนึ่ง ไปสู่ระดับหนึ่งที่ดีกว่า

การเสริมพลัง (Empowerment) หมายความว่า กระบวนการอธิบายเชิงกลุ่มเล็กที่สร้างโอกาสให้ผู้ให้บริการสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขาและหน่วยงานได้อย่างเป็นจริง เป็นกระบวนการที่ต้องเน้นผู้ให้บริการเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน การแสดงถึงการยอมรับและชื่นชม การส่งเสริม การพัฒนา และเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเองและไม่ใช่วิธีการสำเร็จรูปที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองและรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือวิถีชีวิตของตนเองได้

ความปลอดภัย (Safety) หมายความว่า สถานพยาบาลหรือพื้นที่ปฏิบัติงาน รวมถึงระบบงานต่าง ๆ เครื่องมืออุปกรณ์ และการทำงานที่ต้องได้รับการดูแล ควบคุมไม่ให้เกิดอันตราย ไม่อยู่ในสภาพที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ หรือไม่มีเชื้อโรค โดยจะไม่ก่อให้เกิดสิ่งต่างๆ เช่น การเสียชีวิต บาดเจ็บ เสียสุขภาพอนามัยและเสียชีวิต เป็นต้น

ความปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber security) หมายความว่า ความสามารถที่จะปกป้องระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่าย จากการโจมตี

ระบบสนับสนุน (Supporting system) หมายความว่า ระบบงานด้านวิศวกรรม หรือ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่เป็นส่วนที่ส่งเสริมความสะดวกรบาย ปลอดภัยและช่วยเอื้อประโยชน์ต่อการทำงานหรือการบริการรักษาพยาบาล

สุขศึกษา (Health Education) หมายความว่า กระบวนการจัดโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านสุขภาพสร้างเสริมความสามารถของบุคคล รวมถึงปัจจัยอื่นๆ เกี่ยวกับภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและธำรงพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของบุคคล ครอบครัวและชุมชน

พฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior : HB) หมายความว่า การปฏิบัติหรือการแสดงออกของบุคคลในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำในสิ่งที่มีผลต่อสุขภาพ ซึ่งมีผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติทางสุขภาพที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม

ศูนย์เครื่องมือแพทย์ (Medical device center) หมายความว่า หน่วยงานภายในของสถานพยาบาลที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์แบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ภายในสถานพยาบาล โดยมีการวางแผน การร่วมจัดหา การจัดการฐานข้อมูล การควบคุมกำกับมาตรฐาน การจัดการให้มีความพร้อมใช้ การซ่อมแซม การบำรุงรักษา การสอบเทียบ การทวนสอบ การฝึกอบรม การประเมินความเสี่ยง การประเมินเทคโนโลยี การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และจำหน่ายพัสดุ เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายความว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรมและสิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นปัจจัยในการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

เกณฑ์มาตรฐานระบบบริการสุขภาพด้านสุขศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดระบบคุณภาพที่จำเป็น (Essential Requirements) สำหรับการทำงานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อให้การดำเนินการของงานสุขศึกษาในโรงพยาบาลมีการบริหารจัดการที่ดี มีการจัดกระบวนการสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการและเชื่อถือได้ สอดคล้องกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องทุกมาตรฐาน เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพมุ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพทั้งในโรงพยาบาลและต่อเนื่องไปถึงชุมชนด้วย

สถานบริการสุขภาพ หมายความว่า พื้นที่ที่ให้บริการเกี่ยวกับสุขภาพด้านสาธารณสุขภาครัฐ ประกอบด้วย ๓ หน่วยงาน คือ

โรงพยาบาลขนาดใหญ่ หมายความว่าถึง สถานบริการสุขภาพขนาดใหญ่ มีจำนวนเตียงผู้ป่วยให้บริการ จำนวน ๕๐๐ เตียงขึ้นไป

โรงพยาบาลขนาดกลาง หมายความว่าถึง สถานบริการสุขภาพประจำจังหวัด มีจำนวนเตียงผู้ป่วยให้บริการ จำนวน ๑๕๐ - ๕๐๐ เตียง

โรงพยาบาลขนาดเล็ก หมายความว่าถึง สถานบริการสุขภาพระดับอำเภอที่ได้รับการยกระดับขึ้นพิเศษ มีจำนวนเตียงผู้ป่วยให้บริการจำนวน ๑ - ๑๔๙ เตียง

องค์ประกอบมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ

มาตรฐานนี้ใช้สำหรับการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและการประเมินสถานพยาบาล ซึ่งสามารถใช้ได้กับ สถานพยาบาลทุกระดับ โดยเนื้อหาในมาตรฐานครอบคลุมใน ๙ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการ

ด้านที่ ๒ ด้านการบริการสุขภาพ

ด้านที่ ๓ ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านที่ ๔ ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ ๕ ด้านความปลอดภัย

ด้านที่ ๖ ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

ด้านที่ ๗ ด้านระบบสนับสนุนบริการที่สำคัญ

ด้านที่ ๘ ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ

ด้านที่ ๙ ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ด้านที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการ

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กำหนดมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานด้านการบริหารจัดการสถานพยาบาลตามมาตรฐานสถานพยาบาลภายใต้กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล โดยเน้นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับประชาชนผู้รับบริการภายใต้การบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพของสถานพยาบาล ซึ่งมีรายละเอียดกิจกรรมที่ผู้ประเมินสามารถเทียบเคียงกิจกรรมที่สถานพยาบาลดำเนินการอยู่จริงได้ในแบบประเมิน ดังนี้

๑. นโยบายการจัดการคุณภาพ

๑.๑ การสื่อสารจากผู้นำ

ผู้บริหารทุกระดับทำหน้าที่เป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงและการสื่อสารมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยการริเริ่มผลักดัน ให้ความรู้ สนับสนุน ปลูกฝังค่านิยม และการพัฒนาทักษะการทำงาน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การสร้างคุณค่าและการตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้รับบริการด้วยวิธีการบริหารจัดการที่ทันสมัย เป็นที่ยอมรับในองค์กรโดยอาจการนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเครื่องมือทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการทำงานให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง รวมไปถึงการทำหน้าที่ในแก้ไขปัญหาอุปสรรคทั้งในระดับนโยบายและระดับการปฏิบัติที่มีผลต่อการพัฒนาสถานพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจประเมินได้ในรูปแบบหรือลักษณะของกิจกรรมการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานในการบริหารสถานพยาบาล กระบวนการธรรมาภิบาลในการบริหารสถานพยาบาล การจัดการด้านคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกระดับในองค์กร การรับฟังและตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้รับบริการ หรือชุมชน รวมทั้งการทบทวนแผนการและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ การมีส่วนร่วมของบุคลากร

โดยบุคลากรทุกระดับ มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเป้าหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานขององค์กรและการจัดการด้านคุณภาพในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีการสื่อสารแบบ ๓๖๐ องศาที่ทั่วถึงในองค์กร เพื่อให้การจัดการด้านคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน มีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาของสถานพยาบาล

๑.๓ การมีส่วนร่วมของชุมชน/ผู้รับบริการ

สถานพยาบาลมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือผู้รับบริการ ในการเสนอนโยบาย กิจกรรม การสื่อสาร ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพและการบริหารจัดการในสถานพยาบาล

ทั้งนี้ อาจสังเกตการมีส่วนร่วมของชุมชน /ผู้รับบริการ/ในการพัฒนาคุณภาพ ในด้านต่างๆ เช่น

๑.๓.๑ ปัจจัยด้านหน่วยบริการ เช่น การเปิดโอกาสให้ชุมชน/ผู้รับบริการ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานพยาบาล เสนอความเห็น ข้อเสนอแนะ ด้านนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพระบบบริการอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการสื่อสารผ่านช่องทางใดๆ ที่เชื่อถือได้ เช่น ผ่านผู้นำชุมชน หรือ อาสาสมัครสาธารณสุข

๑.๓.๒ ปัจจัยด้านชุมชน/ผู้รับบริการ สามารถนำเสนอความต้องการบริการสุขภาพและความพึงพอใจในบริการ ความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของสถานพยาบาล มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการด้านคุณภาพ มีระบบในการรักษาสิทธิของผู้ป่วย มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถานพยาบาลทั้งในหรือนอกสถานพยาบาล

๑.๓.๓ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงพยาบาล เช่น สถานพยาบาลมีโครงการหรือสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน/ผู้รับบริการ ในกิจกรรมต่างๆ ของสถานพยาบาล การรักษาสิทธิผู้ป่วย การจัดกิจกรรมในชุมชน การดูแลต่อเนื่องในชุมชน

๒. กระบวนการคุณภาพ คือ กระบวนการที่สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการเมื่อมารับบริการจะได้รับบริการที่ดี ถูกต้อง ทันเวลาและมีมาตรฐาน ประกอบด้วยแนวทางการประเมินใน ๒ มิติสำคัญ ที่ให้ความสำคัญต่อการทำให้มาตรฐานเข้าไปอยู่ในชีวิตประจำวันของการให้บริการในโรงพยาบาล คือ ๑) คุณภาพบริการและระบบสนับสนุนบริการ และ ๒) คุณภาพการบริหารสถานพยาบาล

๒.๑ คุณภาพบริการและระบบสนับสนุนบริการ ประกอบด้วย

๒.๑.๑ กระบวนการดูแลผู้ป่วย โดยประเมินจากการให้บริการ ณ จุดบริการ ดังนี้

- การเข้าถึงและเข้ารับบริการ (Access & Entry) กล่าวคือ ทีมผู้ให้บริการสร้างความมั่นใจว่าผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการที่จำเป็นได้ง่าย กระบวนการรับผู้ป่วยเหมาะกับปัญหาสุขภาพ/ความต้องการของผู้ป่วยทันเวลา มีการประสานงานที่ดีภายใต้ระบบและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- การประเมินผู้ป่วย (Patient Assessment) โดยการประเมินในระหว่างกระบวนการว่าผู้ป่วยทุกรายได้รับการประเมินความต้องการและปัญหาสุขภาพอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาและเหมาะสม
- การวางแผนการดูแลผู้ป่วย (Planning of Care) ทีมผู้ให้บริการมีการจัดทำแผนการดูแลผู้ป่วยที่มีการประสานกันอย่างดีและมีเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการด้านสุขภาพของผู้ป่วย
- การวางแผนจำหน่าย (Discharge Planning) มีระบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยหรือญาติและครอบครัว สามารถดูแลตนเองหรือได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการหลังจากจำหน่ายจากโรงพยาบาล

๒.๑.๒ ผลลัพธ์จากการดูแลผู้ป่วย โดยสังเกตหรือประเมินจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย ดังต่อไปนี้

- การดูแลทั่วไป (General Care Delivery) ทีมผู้ให้บริการสร้างความมั่นใจว่าจะให้การดูแลผู้ป่วยอย่างทันท่วงที ปลอดภัยเหมาะสมและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้ป่วยเกิดความสุขสบายหรือทุกข์ทรมานน้อยที่สุด รวมทั้งญาติได้รับคำอธิบายกระบวนการรักษาพยาบาลที่จำเป็น
- การดูแลผู้ป่วยและการให้บริการที่มีความเสี่ยงสูง (Care of High-Risk Patients and Provision of High-Risk Services) ทีมผู้ให้บริการสร้างความมั่นใจว่าจะให้การดูแลผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูงและให้บริการที่มีความเสี่ยงสูงอย่างทันท่วงที ปลอดภัยเหมาะสม เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งการรับและส่งต่อผู้ป่วยที่มีมาตรฐาน
- ผู้ป่วยได้รับการครบถ้วนตามกระบวนการรับไว้รักษาและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เช่น การให้การรักษา การดูแลโภชนาการ การให้ยาตามแผนการรักษา การได้รับรังสีวินิจฉัยตามความจำเป็น การให้ยาระงับความรู้สึกตามแผนการรักษา การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการให้สุขศึกษาเพื่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี เป็นต้น
- การให้ข้อมูลและเสริมพลังแก่ผู้ป่วย/ครอบครัว (Information and Empowerment for Patients/Families) โดยทีมผู้ให้บริการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพแก่ผู้ป่วย/ครอบครัว และจัดกิจกรรมที่วางแผนไว้เพื่อเสริมพลังผู้ป่วย/ครอบครัว ให้มีความสามารถและรับผิดชอบในการดูแลสุขภาพของตนเอง รวมทั้งเชื่อมโยงการสร้างเสริมสุขภาพเข้าในทุกขั้นตอนของการดูแล

๒.๑.๓ ภาพลักษณ์คุณภาพบริการของสถานพยาบาล โดยสังเกตหรือประเมินจากการให้บริการ เช่น

- แบบประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการ ที่มีต่อการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการที่จำเป็นและประสบการณ์ด้านสุขภาพ (Need & Experience of Patients) มาตรฐานผู้ให้บริการตามวิชาชีพ ความปลอดภัยในสถานพยาบาล รวมทั้งการจัดการด้านสุขอนามัยและความเสี่ยงด้านสุขภาพ
- การดูแลต่อเนื่อง (Continuity of Care) ทีมผู้ให้บริการสร้างความร่วมมือและประสานงานเพื่อให้มีการติดตามและดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่ให้ผลดี สร้างความประทับใจแก่ผู้ป่วยและครอบครัว

- สถานพยาบาลปฏิบัติตามแนวทางคุณภาพระบบบริการที่ครบวงจรที่ควรมีอยู่ตั้งแต่กระบวนการแรกรับ (Accept) การเข้าถึงการรักษาพยาบาล (Access) การดูแลที่เหมาะสมกับสภาพอาการ (Appropriate) สมรรถนะของผู้ให้บริการ (Competency) ความต่อเนื่องของการดูแลในสถานพยาบาล (Continuity) บริการที่ครอบคลุมอาการความเจ็บป่วย (Coverage) ประสิทธิภาพของกระบวนการดูแลรักษา (Effective) ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นกับอาการเจ็บป่วย (Efficient) การได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม (Equity) การเคารพในสิทธิมนุษยชน (Humanize Responsive) ความปลอดภัย (Safety) และการจัดการที่เหมาะสมกับเวลา (Timelines)

๒.๑.๔ สวัสดิการผู้ป่วยและบุคลากร เช่น

- ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ครอบคลุมตามสิทธิการรักษาพยาบาล รวมทั้งได้รับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคด้านบริการสุขภาพตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- ผู้ป่วยและญาติได้รับการส่งเสริมกิจกรรมสันทนาการหรือกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพองค์รวมในระหว่างเข้ารับการรักษาพยาบาล (ถ้ามี)
- บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในสถานพยาบาล โดยมีระบบการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้รับบริการสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบบริการของสถานพยาบาลได้อย่างเปิดเผย ทั้งกระดานแสดงความคิดเห็น กล่องรับความคิดเห็น และ/หรือ ช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒.๒ คุณภาพการบริหารสถานพยาบาล โดยสังเกตหรือประเมิน ระบบการบริหารสถานพยาบาลดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ การบริหารความเสี่ยง ได้แก่

๑) สถานพยาบาลมีระบบการประเมินคุณภาพการดูแลผู้ป่วย เช่น มีการทบทวนสถานะและประวัติการรักษาของผู้ป่วยจากเวชระเบียน

๒) สถานพยาบาลมีการติดตามดูแลผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาแบบค้างคืนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด (Bedside Review)

๓) สถานพยาบาลมีระบบการดักจับปัญหาและพัฒนาแนวทางแก้ไขป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำ รวมทั้งมีแนวทางการโต้ตอบปัญหาหรือภาวะฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ

๔) สถานพยาบาลมีแนวทางปฏิบัติ (Guideline of Practice) ในการจัดการปัญหาหรือภาวะฉุกเฉินทางการดูแลรักษาพยาบาลที่ผู้ให้บริการสามารถปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ การกำกับดูแลด้านวิชาชีพ คือ สถานพยาบาลมีแนวทางการดูแลผู้ป่วยเฉพาะโรค (Proxy Disease) ที่สามารถบ่งชี้ถึงคุณภาพการดูแลผู้ป่วยในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

๒.๒.๓ การควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่

๑) สถานพยาบาลมีระบบหรือวิธีการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อตามมาตรฐานสากลทั่วทั้งสถานพยาบาล

๒) บุคลากรของสถานพยาบาลได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อตามมาตรฐานสากล

๒.๒.๔ ระบบเวชระเบียน ได้แก่

๑) มีระบบการจัดการเวชระเบียนที่เป็นมาตรฐาน

๒) กำหนดนโยบายการเข้าถึงข้อมูลผู้ป่วย การรักษาความลับผู้ป่วย

๒.๒.๕ สิ่งแวดล้อมในสถานพยาบาลและในการดูแลผู้ป่วย ได้แก่

๑) สถานพยาบาลมีการสร้าง พัฒนา หรือปรับปรุงภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทั้งผู้ป่วย ญาติ รวมทั้งบุคลากรผู้ให้บริการ

๒) สถานพยาบาลมีระบบหรือวิธีการป้องกันอันตรายที่อาจมาถึงผู้ป่วยหรือบุคลากรผู้ให้บริการ

๓) สถานพยาบาลมีระบบเชื่อมโยงและ/หรือวิธีการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่

๔) สถานพยาบาลมีนโยบายส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ รวมทั้งระบบบริการที่เป็นมิตร (friendly service) สำหรับผู้ป่วยและญาติ

๒.๒.๖ ระบบบริหารจัดการยา ได้แก่

๑) สถานพยาบาลมีระบบบริหารจัดการยาที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

๒) สถานพยาบาลมีแนวทางปฏิบัติการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Reasonable Drug Use ; RDU) ทั่วทั้งองค์กรที่เชื่อมโยงถึงระดับชุมชนและครัวเรือน

๒.๒.๗ การตรวจทดสอบทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่

๑) สถานพยาบาลมีระบบห้องปฏิบัติการเพื่อการวินิจฉัยโรคที่เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

๒) สถานพยาบาลมีแนวทางปฏิบัติการสื่อสาร ให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจแก่ผู้ป่วยหรือญาติเกี่ยวกับการตรวจทดสอบเพื่อวินิจฉัยโรค

๓) สถานพยาบาลมีระบบปฏิบัติการรายงานผลการตรวจทดสอบเพื่อวินิจฉัยโรคที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ป่วยหรือญาติไม่ต้องนำหรือถือเอกสารไปพบแพทย์ด้วยตนเอง

๔) สถานพยาบาลมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานการตรวจทดสอบเพื่อวินิจฉัยโรค

๒.๒.๘ การเฝ้าระวังโรค ได้แก่

๑) สถานพยาบาลมีระบบหรือกลไกเฝ้าระวังภัยหรือความเสี่ยงด้านสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นในสถานพยาบาล

๒) สถานพยาบาลมีระบบหรือกลไกเฝ้าระวังโรคในลักษณะที่เป็นการทำงานร่วมกับชุมชนที่เป็นไปตามมาตรฐานระดับชาติ

๓) สถานพยาบาลมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างระบบเตือนภัยสุขภาพของชุมชน

๒.๒.๙ การทำงานกับชุมชน เช่น

๑) มีผู้แทนของสถานพยาบาลในระบบการดูแลสุขภาพปฐมภูมิ หรือ นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)

๒) มีระบบการทำงานสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขนักจัดการสุขภาพชุมชน

๓) สถานพยาบาลมีกระบวนการทำงานร่วมกับชุมชนในระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิอย่างเป็นมิตรที่สอดคล้องตามภูมิปัญญาและวิถีถิ่น

๔) สถานพยาบาลมีระบบหรือกลไกสนับสนุนการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุข รวมทั้ง พนักงานสาธารณสุขต่างด้าว ตลอดจนการทำงานร่วมกับองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ (NGO) ที่มีภารกิจด้านสุขภาพ (ถ้ามี)

๕) สถานพยาบาลมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในชุมชน

๖) สถานพยาบาลมีการดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์หรือสอดแทรกความรู้ด้านสุขภาพ หรือจัดบริการตรวจสุขภาพประชาชน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมชุมชน

๓. ผลลัพธ์ของการจัดการคุณภาพ โดยสังเกตหรือประเมินผลลัพธ์ของการจัดการคุณภาพของสถานพยาบาล ดังต่อไปนี้

๓.๑ ความพึงพอใจและความมั่นใจของผู้รับบริการ/ประชาชน เช่น

๓.๑.๑ สถานพยาบาลมีการแสดงผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อสถานพยาบาลทั้งในภาพรวมและรายจุดบริการ

๓.๑.๒ สถานพยาบาลมีการรายงานผลการปรับปรุงตามคำแนะนำผู้รับบริการ

๓.๑.๓ สถานพยาบาลสื่อสารหรือแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพบริการของสถานพยาบาล

๓.๑.๔ สถานพยาบาลมีแนวทางการเสริมสร้างความมั่นใจของผู้รับบริการและประชาชน เช่น มีการจัดทำแผนผังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา มีการซ่อมแผนกอค์คีย์ประจำปี มีการสื่อสารความปลอดภัยผู้ป่วยในสถานพยาบาล มีการแสดงสื่อสัญลักษณ์ให้ผู้รับบริการเข้าใจและสามารถเข้าถึงบริการรักษาพยาบาลได้อย่างถูกต้อง มีการแจ้งให้ทราบถึงระบบการร้องเรียนเมื่อไม่ได้รับบริการที่เป็นมิตรหรือเป็นธรรม รวมทั้งมีวิธีการย้ำเตือนความเชื่อมั่นในมาตรฐานที่สถานพยาบาลได้รับการรับรอง เป็นต้น

๓.๒ ความสุขของบุคลากรในสถานพยาบาล สถานพยาบาลคำนึงถึงการพัฒนาคูณภาพบุคลากรคุณภาพชีวิตการทำงาน และความเป็นอยู่ เช่น

๓.๒.๑ สถานพยาบาลมีนโยบายเสริมสร้างความสุขและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรที่สอดคล้องกับความจำเป็นด้านการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล

๓.๒.๒ สถานพยาบาลมีระบบการสื่อสารภายในที่สนับสนุนให้บุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลได้อย่างเปิดเผย ทั้งกระดานแสดงความคิดเห็น กล่องรับความคิดเห็น และ/หรือช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๓.๒.๓ สถานพยาบาลมีนโยบายการเสริมสร้างที่ทำงานสุขภาพดี (Healthy Workplace)

๓.๒.๔ สถานพยาบาลมีกระบวนการเสริมแรงการทำงานและวัดประเมินความสุขในการทำงานของบุคลากร (Happinometer) หรือ เครื่องมือประเมินคุณภาพชีวิตการทำงานอื่นๆ (ถ้ามี)

๓.๓ ชื่อเสียงของสถานพยาบาล สถานพยาบาลให้ความสำคัญต่อการสร้างและธำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีของคุณภาพบริการ รวมทั้งระบบบริหารจัดการที่ส่งเสริมขีดความสามารถและความทันสมัยของการให้บริการประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่รับผิดชอบดูแล โดยอาจเข้าสู่กระบวนการประกวดคุณภาพบริการ สร้างหรือพัฒนารูปแบบบริการใหม่ๆ เข้าร่วมในกิจกรรมเครือข่ายต่างๆ ของชุมชน รวมทั้งมีการประเมินติดตามภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานพยาบาลจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้รับบริการที่ขึ้นทะเบียนสถานพยาบาลตามสิทธิหลักประกันสุขภาพ ซึ่งสถานพยาบาลสามารถแสดงรางวัลคุณภาพมาตรฐานที่สถานพยาบาลได้รับ คำชื่นชมหรือกิตติกรรมประกาศต่างๆ ความร่วมมืออย่างเข้มแข็งจากชุมชน หรือนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีที่ปรากฏในสื่อสารมวลชนต่างๆ ต่อประชาชนผู้มารับบริการและต่อสาธารณชน

ด้านที่ ๒ ด้านการบริการสุขภาพ

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและมาตรฐานซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล มีทั้งหมด ๓ ฉบับ เนื้อหาในประกาศฯ ได้ระบุรายละเอียดลักษณะและมาตรฐานของสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ดังนี้

๑. ให้สถานพยาบาลต้องมีความปลอดภัย มีความสะดวก และเหมาะสมต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ในการประกอบวิชาชีพตามประเภทและสาขานั้นๆ

๒. สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ต้องได้มาตรฐานดังต่อไปนี้

๒.๑ จัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ตามแต่ละแผนก หรือประเภทการให้บริการตาม หมวด ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดชนิดและจำนวนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยา และเวชภัณฑ์หรือยานพาหนะที่จำเป็น ประจำสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๒ ผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะต้องได้มาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือ การประกอบโรคศิลปะที่สภาวิชาชีพหรือคณะกรรมการวิชาชีพกำหนดหรือประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒.๓ จัดให้มีมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ ดังต่อไปนี้

- (ก) ด้านการบริหารจัดการ
- (ข) ด้านการบริการสุขภาพ
- (ค) ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
- (ง) ด้านสิ่งแวดล้อม
- (จ) ด้านความปลอดภัย
- (ฉ) ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข
- (ช) ด้านระบบสนับสนุนบริการที่สำคัญ
- (ซ) ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ
- (ฌ) ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๓. สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนประเภททั่วไป ได้แก่สถานพยาบาลที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยด้วยโรคทั่วไป มิได้จำกัดเฉพาะโรคใดโรคหนึ่ง โดยต้องประกอบด้วยหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการดังต่อไปนี้

- ๓.๑ แผนกเวชระเบียน
- ๓.๒ แผนกผู้ป่วยนอก
- ๓.๓ แผนกผู้ป่วยใน
- ๓.๔ แผนกผู้ป่วยฉุกเฉิน
- ๓.๕ แผนกเภสัชกรรม
- ๓.๖ ระบบรับส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน
- ๓.๗ ระบบควบคุมการติดเชื้อ
- ๓.๘ ระบบไฟฟ้าสำรอง
- ๓.๙ ระบบน้ำสำรอง
- ๓.๑๐ จัดให้มีบริการชันสูตร
- ๓.๑๑ จัดให้มีบริการรังสีวิทยา
- ๓.๑๒ แผนกบริการ หรือหน่วยบริการ หรือระบบสนับสนุนการให้บริการอื่น

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จึงได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานตามแนวทางและข้อกำหนดที่ระบุไว้ในประกาศที่เกี่ยวข้อง โดยทำการประเมินมาตรฐานสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนแยกตามประเภทของสถานพยาบาล โดยสถานพยาบาลแต่ละประเภทจะมีรายละเอียดของมาตรฐานดังต่อไปนี้

๑. โรงพยาบาลทั่วไป

๑.๑ โรงพยาบาลต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ทั่วไปที่จำเป็นประจำหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการในจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอ ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะที่ได้มาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะที่สภานิติวิชาชีพหรือคณะกรรมการวิชาชีพกำหนดหรือประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๑.๑.๒ มีเครื่องมือ เครื่องใช้ทั่วไปในแต่ละหน่วยบริการ เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง เก้าอี้ อ่างฟอกมือชนิดไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ ภาชนะบรรจุมูลฝอยทั่วไป และภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

๑.๑.๓ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยา และเวชภัณฑ์ ที่ต้องจัดให้มีในแต่ละหน่วยบริการต้องเหมาะสมกับลักษณะการให้บริการ

๑.๑.๔ มีรถเข็นนอนและรถเข็นนั่งสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๑.๒ แผนกเวชระเบียน จัดให้มี ตู้หรือชั้นหรืออุปกรณ์เก็บเวชระเบียน ที่มั่นคง ปลอดภัย เวชระเบียนจัดให้เป็นระเบียบ สามารถค้นหาได้ง่าย หากมีการเก็บเวชระเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และจัดให้มีระบบข้อมูลสำรองเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย

๑.๓ แผนกผู้ป่วยนอก จัดให้มี

๑.๓.๑ ชุดตรวจโรคทั่วไป และชุดตรวจโรคเฉพาะทาง

๑.๓.๒ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ

๑.๓.๓ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ

๑.๓.๔ เครื่องชั่งน้ำหนัก และที่วัดส่วนสูงของร่างกาย

๑.๔ แผนกผู้ป่วยใน จัดให้มี

๑.๔.๑ อุปกรณ์ประจำหน่วยบริการ ได้แก่ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ ชุดทำแผลชนิดยา ชุดให้ยาผู้ป่วย ตู้เก็บเวชภัณฑ์ที่เหมาะสม และชุดตรวจร่างกายเบื้องต้น

๑.๔.๒ อุปกรณ์ประจำเตียงและห้องผู้ป่วย ได้แก่ เตียงที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ และมีระบบเรียกพยาบาล

๑.๕ แผนกผู้ป่วยฉุกเฉิน จัดให้มี

๑.๕.๑ ชุดตรวจโรคทั่วไป

๑.๕.๒ ชุดอุปกรณ์ ยา เวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ

๑.๕.๓ เครื่องกระตุ้นหัวใจ

๑.๕.๔ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ

๑.๕.๕ ชุดใส่ท่อหายใจและช่วยหายใจ

๑.๕.๖ ชุดและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล เช่น การตามกระดูกเบื้องต้น ชุดห้ามเลือด ชุดล้างสารพิษ และชุดล้างท้อง

๑.๕.๗ ชุดรักษาฉุกเฉิน เช่น ชุดเจาะปอด ชุดเจาะคอ ชุดให้น้ำเกลือโดยทางผ่าเส้นเลือดและคอมพิวเตอร์ส่งเฉพาะที่

๑.๕.๘ อ่างฟอกมือชนิดที่ไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ

๑.๕.๙ ระบบไฟฟ้าสำรองและแสงสว่างสำรอง

๑.๖ แผนกเภสัชกรรม จัดให้มี

๑.๖.๑ ตู้เย็นสำหรับเก็บยาหรือเวชภัณฑ์อื่น หรือตู้ที่ต้องควบคุมอุณหภูมิพร้อมเทอร์โมมิเตอร์ วัดอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑.๖.๒ กรณีที่มีวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทหรือยาเสพติดให้โทษ ให้มีสถานที่หรือตู้เก็บ ที่มีกุญแจปิดและเปิดอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖.๓ อุปกรณ์การนับเม็ดยาอย่างน้อย ๒ ชุด

๑.๖.๔ ตู้หรือชั้นเก็บยาหรือเวชภัณฑ์อื่น

๑.๗ แผนกกายภาพบำบัด จัดให้มี

๑.๗.๑ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจประเมินและวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด เช่น โกนิอิมิเตอร์ สายวัดความยาว เครื่องวัดความดัน หูฟัง

๑.๗.๒ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกายภาพบำบัด รวมถึงเครื่องมือไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

๑.๘ แผนกเทคนิคการแพทย์ จัดให้มี

๑.๘.๑ เครื่องมือตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการและน้ำยาตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ ของประเภทการตรวจวิเคราะห์ที่ให้บริการ

๑.๘.๒ ตู้เย็นสำหรับเก็บรักษาสิ่งตัวอย่างและน้ำยาสำหรับการตรวจวิเคราะห์

๑.๙ แผนกรังสีวิทยา จัดให้มี

๑.๙.๑ อุปกรณ์วัดและป้องกันอันตรายจากรังสี

๑.๙.๒ เครื่องเอกซเรย์ที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์

๑.๙.๓ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพอย่างน้อย ๑ ชุด

๑.๙.๔ เครื่องล้างฟิล์ม

๑.๙.๕ ตู้อ่านฟิล์มหรืออุปกรณ์อ่านฟิล์มระบบดิจิทัล

๑.๙.๖ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ

๑.๙.๗ ระบบไฟสัญญาณเตือนขณะเครื่องเอกซเรย์ทำงาน

๑.๑๐ แผนกผ่าตัด จัดให้มี

๑.๑๐.๑ เตียงและโคมไฟผ่าตัดแบบมาตรฐานใช้ในการผ่าตัดทุกห้องที่ใช้งานผ่าตัด

๑.๑๐.๒ เครื่องดมยาสลบที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์และระบบแก๊สทางการแพทย์ซึ่งมีสัญญาณเตือนอันตรายทุกห้องที่มีการใช้งาน

๑.๑๐.๓ ถังออกซิเจนและเครื่องดูดเสมหะสำรองพร้อมใช้งาน

๑.๑๐.๔ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพทุกห้อง

๑.๑๐.๕ เครื่องมือผ่าตัดที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์และเพียงพอสำหรับการผ่าตัดตามสาขาโรค

๑.๑๐.๖ อ่างฟอกมือชนิดที่ไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ

๑.๑๐.๗ ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้า

๑.๑๐.๘ ระบบไฟฟ้าและแสงสว่างสำรอง

๑.๑๑ แผนกสูติกรรม จัดให้มี

๑.๑๑.๑ เตียงทำคลอดและโคมไฟ

๑.๑๑.๒ เตียงรอกคลอดอย่างน้อยหนึ่งเตียงต่อเตียงทำคลอดหนึ่งเตียง

๑.๑๑.๓ เตียงทารกแรกเกิด

๑.๑๑.๔ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพทุกห้อง

- ๑.๑๑.๕ ระบบแก๊สทางการแพทย์ เครื่องดูดเสมหะ และอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๑.๑๑.๖ เครื่องมือทำคลอดจำนวนที่เพียงพอและได้มาตรฐานทางการแพทย์
- ๑.๑๑.๗ เครื่องตรวจสัญญาณชีพทารกในครรภ์
- ๑.๑๑.๘ อ่างฟอกมือชนิดที่ไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ
- ๑.๑๑.๙ อ่างอาบน้ำทารก
- ๑.๑๑.๑๐ เครื่องชั่งน้ำหนักทารกแรกเกิด
- ๑.๑๒ ระบบรับส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้งานจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจัดให้มี
 - ๑.๑๒.๑ ไฟสัญญาณฉุกเฉินสีน้ำเงินติดตั้งบนหลังคารถ
 - ๑.๑๒.๒ เปลเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
 - ๑.๑๒.๓ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
 - ๑.๑๒.๔ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพประจำรถ
 - ๑.๑๒.๕ ชุดห้ามเลือด เย็บแผลและทำแผล
- ๑.๑๓ ระบบควบคุมการติดเชื้อ จัดให้มี
 - ๑.๑๓.๑ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำความสะอาด
 - ๑.๑๓.๒ อ่างและบริเวณที่เพียงพอสำหรับล้างและเตรียมเครื่องมือ
 - ๑.๑๓.๓ หม้อต้ม หม้อนึ่ง หรือหม้อนึ่งอบความดัน หรือระบบฆ่าเชื้อด้วยแก๊สที่มีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อ
 - ๑.๑๓.๔ ตู้ที่มีขีดสำหรับเก็บเครื่องมือที่ปราศจากเชื้อแล้ว และมีเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน
 - ๑.๑๓.๕ ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้า
 - ๑.๑๓.๖ อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบประสิทธิภาพการปราศจากเชื้อ
 - ๑.๑๓.๗ รถเข็นรับส่งสิ่งของสะอาด
 - ๑.๑๓.๘ รถเข็นรับส่งสิ่งของใช้แล้ว
 - ๑.๑๔ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องจัดให้มีมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
 - ๑.๑๕ ระบบฟ้าผ่าต้องจัดให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีกำลังเพียงพอสำหรับอุปกรณ์ที่จำเป็นและติดตั้งไฟแสงสว่างฉุกเฉินตามจุดที่จำเป็น
 - ๑.๑๖ ระบบน้ำสำรองต้องจัดให้มีที่กักเก็บน้ำสำรองขนาดที่เพียงพอสำหรับการใช้ที่จำเป็น
 - ๑.๑๗ หอผู้ป่วยหนัก จัดให้มี
 - ๑.๑๗.๑ หน่วยปฏิบัติการพยาบาล
 - ๑.๑๗.๒ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพอย่างน้อย ๑ ชุด และเพิ่มขึ้น ๑ ชุดทุกๆ ๕ เตียง
 - ๑.๑๗.๓ เครื่องตรวจสอบการเต้นของหัวใจอย่างน้อย ๑ เครื่องต่อ ๒ เตียง
 - ๑.๑๗.๔ เครื่องช่วยหายใจอย่างน้อย ๑ เครื่อง และเพิ่มขึ้น ๑ เครื่องทุกๆ ๓ เตียง
 - ๑.๑๗.๕ เครื่องกระตุ้นหัวใจ
 - ๑.๑๗.๖ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจครบทุกเตียง
 - ๑.๑๗.๗ เตียงนอนแบบมาตรฐาน ซึ่งปรับศีรษะและปลายเท้าสูงต่ำได้
 - ๑.๑๗.๘ ระบบเรียกพยาบาลประจำเตียงผู้ป่วย
 - ๑.๑๘ ห้องให้การรักษา จัดให้มีเตียง อุปกรณ์ทำแผล ฉีดยา ใส่ฝือก ให้เลือด และให้น้ำเกลือ
 - ๑.๑๙ ห้องผ่าตัดเล็ก จัดให้มีเตียงและคอมไฟผ่าตัด ชุดเครื่องมือผ่าตัดทั่วไป ตู้เก็บอุปกรณ์ปราศจากเชื้อระบบไฟฟ้าและแสงสว่างสำรอง

๑.๒๐ ห้องตรวจภายในและชุดมดลูก จัดให้มี

- ๑.๒๐.๑ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพอย่างน้อย ๑ ชุด
- ๑.๒๐.๒ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๑.๒๐.๓ โคมไฟหรืออุปกรณ์แสงสว่างเพื่อการตรวจภายใน
- ๑.๒๐.๔ เตียงสำหรับใช้ตรวจภายในและใช้ชุดมดลูก
- ๑.๒๐.๕ ชุดตรวจภายในและชุดชุดมดลูกที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์
- ๑.๒๐.๖ อ่างฟอกมือชนิดที่ไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ

๑.๒๑ ห้องทารกหลังคลอด จัดให้มี

- ๑.๒๑.๑ เตียงทารกหลังคลอด และตู้อบทารกคลอดก่อนกำหนด
- ๑.๒๑.๒ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๑.๒๑.๓ อ่างอาบน้ำทารก
- ๑.๒๑.๔ เครื่องรักษาทารกตัวเหลืองด้วยแสง

๑.๒๒ ห้องทันตกรรม จัดให้มี

๑.๒๒.๑ ยูนิตทำฟัน ประกอบด้วยระบบให้แสงสว่าง ระบบเครื่องกรอฟัน ระบบดูดน้ำลาย ระบบน้ำบ้วนปาก และเก้าอี้คนไข้

- ๑.๒๒.๒ เก้าอี้ทันตแพทย์และเก้าอี้ผู้ช่วยทันตแพทย์
- ๑.๒๒.๓ เครื่องเอกซเรย์ฟันที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์
- ๑.๒๒.๔ หมอนอิงอบความดันที่มีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อ
- ๑.๒๒.๕ ชุดตรวจฟัน อุดฟัน ถอนฟัน ชุดศัลยกรรมช่องปาก ชุดรักษาคลองรากฟัน ชุดรักษาโรคเหงือก ชุดทันตกรรมประดิษฐ์ เครื่องดูดหินน้ำลาย และเครื่องมืออุปกรณ์อื่นตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

๑.๒๓ ห้องไตเทียม จัดให้มีเครื่องล้างไต เครื่องผลิตน้ำสำหรับล้างไต ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ และเครื่องกระตุ้นหัวใจประจำโรงพยาบาลที่สามารถนำมาใช้ได้โดยสะดวก

๑.๒๔ ห้องซักฟอก จัดให้มี อุปกรณ์ซักกรีด อุปกรณ์ซักฟอกผ้าติดเชื้อ ตู้เก็บเสื้อผ้า และอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อต่อผู้ปฏิบัติงาน

๑.๒๕ ห้องโภชนาการ จัดให้มี

- ๑.๒๕.๑ โต๊ะเตรียมอาหารที่สะอาด
- ๑.๒๕.๒ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาหารและจัดส่งอาหารที่ถูกสุขลักษณะ
- ๑.๒๕.๓ อุปกรณ์ระบายอากาศ เครื่องดูดควัน และอุปกรณ์ป้องกันแมลงและสัตว์รบกวน
- ๑.๒๕.๔ ตู้เก็บอาหารที่สะอาดและมิดชิด
- ๑.๒๕.๕ เครื่องแต่งกายของเจ้าหน้าที่ตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

๑.๒๖ ห้องพักรักษาที่ให้บริการแก่ศพตั้งแต่ ๒๔ ชั่วโมงขึ้นไปต้องจัดให้มี ตู้เย็นสำหรับเก็บศพ และรถเข็นศพ

๑.๒๗ ยานพาหนะสำหรับให้บริการนอกโรงพยาบาล ต้องมีมาตรฐานดังนี้

๑.๒๗.๑ รถเอกซเรย์เคลื่อนที่ต้องมีเครื่องเอกซเรย์เพื่อการตรวจวินิจฉัยพร้อมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากรังสีที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

- ๑.๒๗.๒ รถทันตกรรมที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด
- ๑.๒๗.๓ รถปฏิบัติการชันสูตรที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

๒. โรงพยาบาลประเภทเฉพาะทาง

๒.๑ โรงพยาบาลทันตกรรม

๒.๑.๑ โรงพยาบาลต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ทั่วไปที่จำเป็นประจำหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการในจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอ ดังต่อไปนี้

๑) จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะที่ได้มาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะที่สภาวิชาชีพหรือคณะกรรมการวิชาชีพกำหนดหรือประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒) มีเครื่องมือ เครื่องใช้ทั่วไปในแต่ละหน่วยบริการ เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง เก้าอี้ อ่างฟอกมือชนิดไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ ภาชนะบรรจุมูลฝอยทั่วไป และภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

๓) เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ ที่ต้องจัดให้มีในแต่ละหน่วยบริการต้องเหมาะสมกับลักษณะการให้บริการ

๔) มีรถเข็นนอนและรถเข็นนั่งสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๒.๑.๒ แผนกเวชระเบียน จัดให้มีตู้หรือชั้นหรืออุปกรณ์เก็บเวชระเบียนที่มั่นคง ปลอดภัย เวชระเบียนสามารถค้นหาได้ง่าย หากมีการเก็บเวชระเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์และจัดให้มีระบบข้อมูลสำรองเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย

๒.๑.๓ แผนกผู้ป่วยนอก จัดให้มี

๑) ยูนิตทำฟัน ประกอบด้วยระบบให้แสงสว่าง ระบบเครื่องกรอฟัน ระบบดูดน้ำลาย ระบบน้ำบ้วนปาก และเก้าอี้คนไข้

๒) เก้าอี้ทันตแพทย์และเก้าอี้ผู้ช่วยทันตแพทย์

๓) เครื่องเอกซเรย์ฟันที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์

๔) หมอนอิงอบความดันที่มีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อ

๕) ชุดตรวจฟัน อุดฟัน ถอนฟัน ชุดศัลยกรรมช่องปาก ชุดรักษาคลองรากฟัน ชุดรักษาโรคเหงือก ชุดทันตกรรมประดิษฐ์ เครื่องดูดหินน้ำลาย และเครื่องมืออุปกรณ์อื่นตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

๒.๑.๔ แผนกผู้ป่วยใน จัดให้มี

๑) อุปกรณ์ประจำหน่วยบริการ ได้แก่ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ ชุดให้ยาผู้ป่วย และตู้เก็บเวชภัณฑ์

๒) อุปกรณ์ประจำเตียงและห้องผู้ป่วย ได้แก่ เตียงที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ และมีระบบเรียกพยาบาล

๒.๑.๕ แผนกเภสัชกรรม จัดให้มี

๑) ตู้เย็นสำหรับเก็บยาหรือเวชภัณฑ์อื่น หรือตู้ที่ต้องควบคุมอุณหภูมิพร้อมเทอร์โมมิเตอร์วัดอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๒) กรณีที่มีวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษ ให้มีสถานที่หรือตู้เก็บที่มีกุญแจปิดและเปิดอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) อุปกรณ์การนับเม็ดยาอย่างน้อย ๒ ชุด

๔) ตู้หรือชั้นเก็บยาหรือเวชภัณฑ์อื่น

๒.๑.๖ แผนกรังสีวิทยา จัดให้มี

๑) อุปกรณ์วัดและป้องกันอันตรายจากรังสี

๒) เครื่องเอกซเรย์ที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์

๓) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพอย่างน้อย ๑ ชุด

- ๔) เครื่องล้างฟิล์ม
- ๕) ตู้อ่านฟิล์มหรืออุปกรณ์อ่านฟิล์มระบบดิจิทัล
- ๖) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๗) ระบบไฟสัญญาณเตือนขณะเครื่องเอกซเรย์ทำงาน

๒.๑.๗ แผนกผ่าตัด จัดให้มี

- ๑) เตียงและคอมไฟผ่าตัดแบบมาตรฐานใช้ในการผ่าตัดทุกห้องที่ใช้งานผ่าตัด
- ๒) เครื่องดมยาสลบที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์และระบบแก๊สทางการแพทย์ซึ่งมีสัญญาณเตือนอันตรายทุกห้องที่ขออนุญาตใช้งาน
- ๓) ถังออกซิเจนและเครื่องดูดเสมหะสำรองพร้อมใช้งาน
- ๔) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพทุกห้อง
- ๕) เครื่องมือผ่าตัดที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์และเพียงพอสำหรับการผ่าตัดตามสาขาโรค
- ๖) อ่างฟอกมือชนิดที่ไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ
- ๗) ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้า
- ๘) ระบบไฟฟ้าและแสงสว่างสำรอง

๒.๑.๘ ระบบรองรับส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้งานจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจัดให้มี

- ๑) ไฟสัญญาณฉุกเฉินสีน้ำเงินติดตั้งบนหลังคารถ
- ๒) เปลเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
- ๓) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๔) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพประจำรถ
- ๕) ชุดห้ามเลือด เย็บแผลและทำแผล

๒.๑.๙ ระบบควบคุมการติดเชื้อ จัดให้มี

- ๑) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำความสะอาด
- ๒) อ่างและบริเวณที่เพียงพอสำหรับล้างและเตรียมเครื่องมือ
- ๓) หม้อต้ม หม้อนึ่ง หรือหม้อนึ่งอบความดัน หรือระบบฆ่าเชื้อด้วยแก๊สที่มีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อ
- ๔) ตู้ที่มีดขีดสำหรับเก็บเครื่องมือที่ปราศจากเชื้อแล้ว และมีเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน
- ๕) ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้า
- ๖) อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบประสิทธิภาพการปราศจากเชื้อ
- ๗) รถเข็นรับส่งสิ่งของสะอาด
- ๘) รถเข็นรับส่งสิ่งของใช้แล้ว

๒.๑.๑๐ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องจัดให้มีมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๒.๑.๑๑ ระบบฟ้าสำรองต้องจัดให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีกำลังเพียงพอสำหรับอุปกรณ์ที่จำเป็นและติดตั้งไฟแสงสว่างฉุกเฉินตามจุดที่จำเป็น

๒.๑.๑๒ ระบบน้ำสำรองต้องจัดให้มีที่กักเก็บน้ำสำรองขนาดที่เพียงพอสำหรับการใช้ที่จำเป็น

๒.๒ โรงพยาบาลการพยาบาลและการผดุงครรภ์

๒.๒.๑ โรงพยาบาลต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ทั่วไปที่จำเป็นประจำหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการในจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอ ดังต่อไปนี้

๑) จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะที่ได้มาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะที่สภาวิชาชีพหรือคณะกรรมการวิชาชีพกำหนดหรือประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒) มีเครื่องมือ เครื่องใช้ทั่วไปในแต่ละหน่วยบริการ เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง เก้าอี้ อ่างฟอกมือชนิดไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ ภาชนะบรรจุมูลฝอยทั่วไป และภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

๓) เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ ที่ต้องจัดให้มีในแต่ละหน่วยบริการต้องเหมาะสมกับลักษณะการให้บริการ

๔) มีรถเข็นนอนและรถเข็นนั่งสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๒.๒.๒ แผนกเวชระเบียน จัดให้มีตู้หรือชั้นหรืออุปกรณ์เก็บเวชระเบียนที่มั่นคง ปลอดภัย เวชระเบียนสามารถค้นหาได้ง่าย หากมีการเก็บเวชระเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และจัดให้มีระบบข้อมูลสำรองเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย

๒.๒.๓ แผนกผู้ป่วยนอก จัดให้มี

๑) ชุดตรวจโรคทั่วไปและชุดให้การรักษาทั่วไปตามมาตรฐานวิชาชีพ

๒) ชุดตรวจครรภ์ ชุดทำคลอด ชุดตรวจหลังคลอด และเครื่องฟังเสียงหัวใจเด็ก

๓) เตียงตรวจครรภ์

๔) ยาและเวชภัณฑ์อื่นที่จำเป็น โดยมีจำนวนรายการและปริมาณที่เพียงพอตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

๕) ตู้เย็นสำหรับเก็บยาหรือเวชภัณฑ์อื่น

๖) อุปกรณ์การนับเม็ดยาอย่างน้อย ๒ ชุด

๒.๒.๔ แผนกผู้ป่วยใน จัดให้มี

๑) อุปกรณ์ประจำหน่วยบริการ ได้แก่ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ ชุดให้ยาผู้ป่วย และตู้เก็บเวชภัณฑ์

๒) อุปกรณ์ประจำเตียงและห้องผู้ป่วย ได้แก่ เตียงที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ และมีระบบเรียกพยาบาล

๒.๒.๕ แผนกสูติกรรม จัดให้มี

๑) เตียงรอกคลอดอย่างน้อยหนึ่งเตียงต่อเตียงทำคลอดหนึ่งเตียง

๒) เตียงทำคลอดและโคมไฟ

๓) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ

๔) เครื่องมือทำคลอดจำนวนที่เพียงพอและได้มาตรฐานทางการแพทย์

๕) เครื่องตรวจครรภ์

๖) เตียงทารกแรกเกิด

๗) อ่างฟอกมือชนิดที่ไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ

๘) อุปกรณ์สำหรับอาบน้ำทารก

๙) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพที่นำมาใช้โดยสะดวก

๑๐) เครื่องตรวจสัญญาณชีพทารกในครรภ์

๒.๒.๖ ระบบรับส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้งานจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจัดให้มี

๑) ไฟสัญญาณฉุกเฉินสีน้ำเงินติดตั้งบนหลังคารถ

๒) เปลเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๓) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ

๔) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพประจำรถ

๕) ชุบน้ำร้อน เย็บแผลและทำแผล

๒.๒.๗ ระบบควบคุมการติดเชื้อ จัดให้มี

๑) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำมาสะอาด

๒) อ่างและบริเวณที่เพียงพอสำหรับล้างและเตรียมเครื่องมือ

๓) หม้อต้ม หม้อนึ่ง หรือหม้อนึ่งอบความดัน หรือระบบฆ่าเชื้อด้วยแก๊สที่มีประสิทธิภาพในการ

ฆ่าเชื้อ

๔) ตู้ที่มีขีดสำหรับเก็บเครื่องมือที่ปราศจากเชื้อแล้ว และมีเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน

๕) ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้าน้ำ

๖) อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบประสิทธิภาพการปราศจากเชื้อ

๗) รถเข็นรับส่งสิ่งของสะอาด

๘) รถเข็นรับส่งสิ่งของใช้แล้ว

๒.๒.๘ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องจัดให้มีมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๒.๒.๙ ระบบฟ้าผ่าต้องจัดให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีกำลังเพียงพอสำหรับอุปกรณ์ที่จำเป็นและติดตั้งไฟ
แสงสว่างฉุกเฉินตามจุดที่จำเป็น

๒.๒.๑๐ ระบบน้ำสำรองต้องจัดให้มีที่กักเก็บน้ำสำรองขนาดที่เพียงพอสำหรับการใช้ที่จำเป็น

๒.๓ โรงพยาบาลกายภาพบำบัด

๒.๓.๑ โรงพยาบาลต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล เครื่องมือ
เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ทั่วไปที่จำเป็นประจำหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการในจำนวนที่
เหมาะสมและเพียงพอ ดังต่อไปนี้

๑) จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะที่ได้มาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือ
การประกอบโรคศิลปะที่สภาวิชาชีพหรือคณะกรรมการวิชาชีพกำหนดหรือประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒) มีเครื่องมือ เครื่องใช้ทั่วไปในแต่ละหน่วยบริการ เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง เก้าอี้ อ่างฟอกมือชนิดไม่ใช้
มือเปิดปิดน้ำ ภาชนะบรรจุมูลฝอยทั่วไป และภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

๓) เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ ที่ต้องจัดให้มีในแต่ละหน่วยบริการต้องเหมาะสมกับ
ลักษณะการให้บริการ

๔) มีรถเข็นนอนและรถเข็นนั่งสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๒.๓.๒ แผนกเวชระเบียน จัดให้มีตู้หรือชั้นหรืออุปกรณ์เก็บเวชระเบียนที่มั่นคง ปลอดภัย เวชระเบียน
สามารถค้นหาได้ง่าย หากมีการเก็บเวชระเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และจัดให้มีระบบข้อมูลสำรองเพื่อป้องกัน
ข้อมูลสูญหาย

๒.๓.๓ แผนกผู้ป่วยนอก จัดให้มี

๑) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจประเมินและวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด เช่น โคนิโอ
มิเตอร์ สายวัดความยาว เครื่องวัดความดัน และหูฟัง

๒) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกายภาพบำบัด รวมถึงเครื่องมือไฟฟ้าและ
อิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

๒.๓.๔ แผนกผู้ป่วยใน จัดให้มี

๑) อุปกรณ์ประจำหน่วยบริการ ได้แก่ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ ชุดให้
ยาผู้ป่วย และตู้เก็บเวชภัณฑ์ที่เหมาะสม

๒) อุปกรณ์ประจำเตียงและห้องผู้ป่วย ได้แก่ เตียงที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ เครื่องดูดเสมหะ
ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ และมีระบบเรียกพยาบาล

๒.๓.๕ ระบบรับส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้งานจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจัดให้มี

- ๑) ไฟสัญญาณฉุกเฉินสีน้ำเงินติดตั้งบนหลังคารถ
- ๒) เปลเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
- ๓) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๔) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพประจำรถ
- ๕) ชุดห้ามเลือด เย็บแผลและทำแผล

๒.๓.๖ ระบบควบคุมการติดเชื้ จัดให้มี

- ๑) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำความสะอาด
- ๒) อ่างและบริเวณที่เพียงพอสำหรับล้างและเตรียมเครื่องมือ
- ๓) หม้อต้ม หม้อนึ่ง หรือหม้อนึ่งอบความดัน หรือระบบฆ่าเชื้อด้วยแก๊สที่มีประสิทธิภาพในการ

ฆ่าเชื้อ

- ๔) ตู้ที่มีขีดจำกัดสำหรับเก็บเครื่องมือที่ปราศจากเชื้อแล้ว และมีเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน
- ๕) ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้า
- ๖) อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบประสิทธิภาพการปราศจากเชื้อ
- ๗) รถเข็นรับส่งสิ่งของสะอาด
- ๘) รถเข็นรับส่งสิ่งของใช้แล้ว

๒.๓.๗ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องจัดให้มีมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๒.๓.๘ ระบบฟ้าสํารองต้องจัดให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีกำลังเพียงพอสำหรับอุปกรณ์ที่จำเป็นและติดตั้งไฟ
แสงสว่างฉุกเฉินตามจุดที่จำเป็น

๒.๓.๙ ระบบน้ำสํารองต้องจัดให้มีที่กักเก็บน้ำสํารองขนาดที่เพียงพอสำหรับการใช้ที่จำเป็น

๒.๔ โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทย

๒.๔.๑ โรงพยาบาลต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล เครื่องมือ
เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ทั่วไปที่จำเป็นประจำหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการในจำนวน
ที่เหมาะสมและเพียงพอ ดังต่อไปนี้

๑) จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะที่ได้มาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือ
การประกอบโรคศิลปะที่สภานิติวิชาชีพหรือคณะกรรมการวิชาชีพกำหนดหรือประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒) มีเครื่องมือ เครื่องใช้ทั่วไปในแต่ละหน่วยบริการ เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง เก้าอี้ อ่างฟอกมือชนิดไม่ใช้
มือเปิดปิดน้ำ ภาชนะบรรจุมูลฝอยทั่วไป และภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้

๓) เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ ที่ต้องจัดให้มีในแต่ละหน่วยบริการต้องเหมาะสมกับ
ลักษณะการให้บริการ

๔) มีรถเข็นนอนและรถเข็นนั่งสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๒.๔.๒ แผนกเวชระเบียน จัดให้มีตู้หรือชั้นหรืออุปกรณ์เก็บเวชระเบียนที่มั่นคง ปลอดภัย เวชระเบียน
สามารถค้นหาได้ง่าย หากมีการเก็บเวชระเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และจัดให้มีระบบข้อมูลสำรองเพื่อป้องกัน
ข้อมูลสูญหาย

๒.๔.๓ แผนกผู้ป่วยนอก จัดให้มี

- ๑) เครื่องมือการตรวจวินิจฉัยตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ
- ๒) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การนวดไทย
- ๓) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การอบและประคบสมุนไพรไทย
- ๔) เครื่องดูดเสมหะ

- ๕) ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๖) เครื่องชั่งน้ำหนัก และที่วัดส่วนสูงของร่างกาย

๒.๔.๔ แผนกผู้ป่วยใน จัดให้มี

๑) อุปกรณ์ประจำหน่วยบริการ ได้แก่ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ ชุดให้ยาผู้ป่วย และตู้เก็บเวชภัณฑ์ที่เหมาะสม

๒) อุปกรณ์ประจำเตียงและห้องผู้ป่วย ได้แก่ เตียงที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ

๒.๔.๕ แผนกเภสัชกรรมไทย จัดให้มี

- ๑) ตู้เก็บยาแผนไทย
- ๒) เครื่องชั่ง ตวง วัดยา
- ๓) อุปกรณ์ต้มยา ในกรณีที่มีบริการยาต้ม

๒.๔.๖ แผนกการผดุงครรภ์ไทย จัดให้มี

- ๑) เตียงตรวจครรภ์
- ๒) ยาแผนไทยที่ใช้สำหรับการผดุงครรภ์ไทย
- ๓) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การผดุงครรภ์ไทยตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

๒.๔.๗ แผนกการนวดไทย จัดให้มี

- ๑) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การนวดไทย
- ๒) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การอบและประคบสมุนไพรไทย

๒.๔.๘ ระบบรองรับส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้งานจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจัดให้มี

- ๑) ไฟสัญญาณฉุกเฉินสีน้ำเงินติดตั้งบนหลังคารถ
- ๒) เปลเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
- ๓) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๔) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ประจำรถ

๒.๔.๙ ระบบควบคุมการติดเชื้อ จัดให้มี

- ๑) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำความสะอาด
- ๒) อ่างและบริเวณที่เพียงพอสำหรับล้างและเตรียมเครื่องมือ
- ๓) หม้อต้ม หม้อนึ่ง หรือหม้อนึ่งอบความดัน หรือระบบฆ่าเชื้อด้วยแก๊สที่มีประสิทธิภาพในการ

ฆ่าเชื้อ

- ๔) ตู้ที่มีดซิดสำหรับเก็บเครื่องมือที่ปราศจากเชื้อแล้ว และมีเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน
- ๕) ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้า
- ๖) อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบประสิทธิภาพการปราศจากเชื้อ
- ๗) รถเข็นรับส่งสิ่งของสะอาด
- ๘) รถเข็นรับส่งสิ่งของใช้แล้ว

๒.๔.๑๐ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องจัดให้มีมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๒.๔.๑๑ ระบบไฟสำรองต้องจัดให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีกำลังเพียงพอสำหรับอุปกรณ์ที่จำเป็นและติดตั้งไฟแสงสว่างฉุกเฉินตามจุดที่จำเป็น

๒.๔.๑๒ ระบบน้ำสำรองต้องจัดให้มีที่กักเก็บน้ำสำรองขนาดที่เพียงพอสำหรับการใช้ที่จำเป็น

๒.๕ โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๒.๕.๑ โรงพยาบาลต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ทั่วไปที่จำเป็นประจำหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการในจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอ ดังต่อไปนี้

- ๑) จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะที่ได้มาตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะที่สภาวิชาชีพหรือคณะกรรมการวิชาชีพกำหนดหรือประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด
- ๒) มีเครื่องมือ เครื่องใช้ทั่วไปในแต่ละหน่วยบริการ เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง เก้าอี้ อ่างฟอกมือชนิดไม่ใช้มือเปิดปิดน้ำ ภาชนะบรรจุมูลฝอยทั่วไป และภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ
- ๓) เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ ที่ต้องจัดให้มีในแต่ละหน่วยบริการต้องเหมาะสมกับลักษณะการให้บริการ
- ๔) มีรถเข็นนอนและรถเข็นนั่งสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๒.๕.๒ แผนกเวชระเบียน จัดให้มีตู้หรือชั้นหรืออุปกรณ์เก็บเวชระเบียนที่มั่นคง ปลอดภัย เวชระเบียนสามารถค้นหาได้ง่าย หากมีการเก็บเวชระเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และจัดให้มีระบบข้อมูลสำรองเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย

๒.๕.๓ แผนกผู้ป่วยนอก จัดให้มี

- ๑) เครื่องมือการตรวจวินิจฉัยตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ
- ๒) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๓) เครื่องชั่งน้ำหนัก และที่วัดส่วนสูงของร่างกาย

๒.๕.๔ แผนกผู้ป่วยใน จัดให้มี

- ๑) อุปกรณ์ประจำหน่วยบริการ ได้แก่ ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ ชุดทำแผล ชุดให้ยาผู้ป่วย ตู้เก็บเวชภัณฑ์ที่เหมาะสม และชุดตรวจร่างกายเบื้องต้น
- ๒) อุปกรณ์ประจำเตียงและห้องผู้ป่วย ได้แก่ เตียงที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ

๒.๕.๕ แผนกเภสัชกรรมไทย จัดให้มี

- ๑) ตู้เก็บยาแผนไทย
- ๒) เครื่องชั่ง ตวง วัดยา และอุปกรณ์การนับเม็ดยา
- ๓) อุปกรณ์ต้มยา ในกรณีที่มีบริการยาต้ม

๒.๕.๖ แผนกการผดุงครรภ์ไทย จัดให้มี

- ๑) เตียงตรวจครรภ์
- ๒) ยาแผนไทยที่ใช้สำหรับการผดุงครรภ์ไทยประยุกต์
- ๓) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การผดุงครรภ์ไทยประยุกต์ตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

๒.๕.๗ แผนกหัตถเวชกรรมไทย จัดให้มี

- ๑) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การนวดไทยแบบราชสำนัก
- ๒) ชุดเครื่องมือและอุปกรณ์การอบและประคบสมุนไพร

๒.๕.๘ ระบบกรับส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้งานจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจัดให้มี

- ๑) ไฟสัญญาณฉุกเฉินสีน้ำเงินติดตั้งบนหลังคารถ
- ๒) เปลเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
- ๓) เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจนและอุปกรณ์ช่วยหายใจ
- ๔) ชุดอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ประจำรถ

๒.๕.๙ ระบบควบคุมการติดเชื้อ จัดให้มี

- ฆ่าเชื้อ
- ๑) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำความสะอาด
 - ๒) อ่างและบริเวณที่เพียงพอสำหรับล้างและเตรียมเครื่องมือ
 - ๓) หม้อต้ม หม้อนึ่ง หรือหม้อนึ่งอบความดัน หรือระบบฆ่าเชื้อด้วยแก๊สที่มีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อ
 - ๔) ตู้ที่มีขีดจำกัดสำหรับเก็บเครื่องมือที่ปราศจากเชื้อแล้ว และมีเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน
 - ๕) ตู้เสื้อผ้าและบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เปลี่ยนเสื้อผ้าและรองเท้า
 - ๖) อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบประสิทธิภาพการปราศจากเชื้อ
 - ๗) รถเข็นรับส่งสิ่งของสะอาด
 - ๘) รถเข็นรับส่งสิ่งของใช้แล้ว

๒.๕.๑๐ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องจัดให้มีมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๒.๕.๑๑ ระบบฟ้าสำรองต้องจัดให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีกำลังเพียงพอสำหรับอุปกรณ์ที่จำเป็นและติดตั้งไฟแสงสว่างฉุกเฉินตามจุดที่จำเป็น

๒.๕.๑๒ ระบบน้ำสำรองต้องจัดให้มีที่กักเก็บน้ำสำรองขนาดที่เพียงพอสำหรับการใช้ที่จำเป็น

ด้านที่ ๓

ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

อาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นข้อกำหนดข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติและมาตรฐานงานด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรมในโรงพยาบาล การประยุกต์ใช้หลักการทางวิศวกรรมอย่างสร้างสรรค์เพื่อการออกแบบ พัฒนาป้องกันปรับปรุงและการแก้ไขงานด้านวิศวกรรมสถาปัตยกรรมในโรงพยาบาลให้เกิดความปลอดภัยภายในและภายนอกโรงพยาบาล

หมวดงานสถาปัตยกรรม

๑. แผนพัฒนาและการวางผังโรงพยาบาล

- ๑.๑ มีแผนแม่บท (แผนพัฒนาและการวางผังโรงพยาบาลด้านอาคารและสภาพแวดล้อม)
- ๑.๒ มีผังบริเวณของโรงพยาบาลที่เป็นปัจจุบัน

๒. ทางเข้า-ออกของโรงพยาบาล

๒.๑ ทางเข้า - ออกหลักของโรงพยาบาล มีการแบ่งช่องทางสัญจรสำหรับยานพาหนะและผู้สัญจรทางเท้าอย่างชัดเจน

๒.๒ ทางเข้า - ออกหลักของโรงพยาบาล สำหรับช่องทางเดินรถทางเดียว มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ เมตร หรือ

๒.๓ ทางเข้า - ออกหลักของโรงพยาบาล สำหรับช่องทางเดินรถสองทาง เดินรถสวนทาง มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๖.๐ เมตร

๓. ส่วนบริการของโรงพยาบาล

- ๓.๑ เข้าถึงแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินได้สะดวกรวดเร็ว
- ๓.๒ สะอาดเรียบร้อยปลอดภัยและอำนวยความสะดวก
- ๓.๓ มีสถานที่ให้บริการเป็นสัดส่วนและได้มาตรฐาน
- ๓.๔ มีบริเวณพักรอของผู้รับบริการที่เพียงพอ
- ๓.๕ มีสถานที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้เสื่อมสมรรถภาพทางกาย
- ๓.๖ ห้องผ่าตัดเล็ก มีขนาดพื้นที่ห้องผ่าตัดเล็กมีขนาดไม่น้อยกว่า ๑๒ ตารางเมตร โดยส่วนที่แคบสุดไม่น้อยกว่า ๓.๐ เมตร
- ๓.๗ ห้องผ่าตัดเล็ก มีความสูงของห้องผ่าตัดเล็กต้องไม่น้อยกว่า ๒.๖๐ เมตรแต่ในกรณีที่มีความสูงไม่ถึง ๒.๖๐ เมตร มีการตกแต่งฝ้าให้ต่ำลงมา ต้องมีความสูงที่วัดจากพื้นห้องถึงฝ้าไม่ต่ำกว่า ๒.๔๕ เมตร และมีพัดลมดูดอากาศหรือระบบการระบายอากาศที่เหมาะสม
- ๓.๘ ห้องผ่าตัดใหญ่ มีขนาดพื้นที่ห้องผ่าตัดใหญ่ต้องไม่น้อยกว่า ๒๐ ตารางเมตรและความสูงไม่ต่ำกว่า ๓.๐ เมตร
- ๓.๙ ห้องผ่าตัดใหญ่มีพื้นที่ใช้สอย (แผนกผ่าตัด) ประกอบด้วย Staff Area, บริเวณรับคนไข้, Transfer Area, บริเวณฟอกมือเจ้าหน้าที่, Operation Rooms และ Recovery Rooms เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๓.๑๐ การแพทย์ฉุกเฉินและการส่งต่อมีสถานที่ให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉินที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๓.๑๑ จิตเวช มีสถานที่ให้บริการคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและ/หรือความปลอดภัยและเอื้อต่อกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพจิตของผู้มารับบริการและผู้ให้บริการ

๓.๑๒ เวชระเบียน จัดแบ่งเป็นสัดส่วนไม่เสี่ยงต่ออันตรายจากสัตว์หรือปัจจัยทางกายภาพ และมีพื้นที่เพียงพอที่จะเก็บเวชระเบียนได้อย่างน้อย ๕ ปี

๔. ป้ายนำทาง ป้ายจราจร ป้ายชื่อโรงพยาบาลและป้ายชื่ออาคาร

๔.๑ มีป้ายนำทางบอกทิศทางและระยะทางสู่โรงพยาบาล ติดตั้งอยู่บนถนนสาธารณะสายหลัก สายรอง และทางแยกในระยะที่เหมาะสม

๔.๒ มีป้ายจราจรภายในโรงพยาบาล ติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

๔.๓ มีป้ายบอกทางไปยังอาคาร/แผนกต่างๆ มองเห็นได้ชัดเจนพร้อมระบบไฟส่องสว่างที่เหมาะสม

๔.๔ มีป้ายชื่อโรงพยาบาล ป้ายชื่ออาคารที่เป็นหน่วยบริการสำคัญได้แก่ แผนกฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอก เป็นต้น ติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในเวลากลางวันและมีไฟส่องสว่างในเวลา กลางคืน

๕. ถนนภายในโรงพยาบาล

๕.๑ พื้นผิวเรียบและไม่มีน้ำขัง

๕.๒ บริเวณจุดตัดถนนมีป้ายบอกทางชัดเจนและปราศจากสิ่งกีดขวาง

๖. ทางเดินเท้า

๖.๑ แบ่งขอบเขตของทางเดินเท้าออกจากเส้นทางจราจรของยานพาหนะอย่างชัดเจน

๖.๒ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร ตลอดเส้นทาง

๖.๓ ในจุดที่เป็นทางข้ามถนนและมีความต่างระดับ จะต้องทำทางลาดเอียงให้สามารถนำเก้าอี้มีล้อ (Wheelchair) ผ่านได้โดยสะดวก รวมทั้งต้องจัดให้มีป้ายเตือนผู้ขับขี่ยานพาหนะว่าเป็นทางข้ามสำหรับผู้เดินเท้า

๗. ทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารสำหรับผู้ป่วย

๗.๑ มีทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารในทุกหน่วยบริการของโรงพยาบาล

๗.๒ มีความกว้างประมาณ ๒.๕๐ เมตร เพื่อสะดวกต่อการขึ้นเปลี่ยนนอนผู้ป่วยสวนกันได้และไม่มีสิ่ง กีดขวางที่เป็นอุปสรรคต่อการสัญจร

๗.๓ ติดตั้งราวกันตก สูงประมาณ ๑.๑๐ เมตร

๗.๔ ติดตั้งราวจับ สูงประมาณ ๐.๘๐ เมตร

๗.๕ มีหลังคาหรือสิ่งปกคลุมที่ป้องกันแดดและฝนตลอดแนว

๘. ทางลาด สำหรับผู้ป่วย

๘.๑ กรณีที่ระดับพื้นอาคารมีความต่างระดับกันมากกว่า ๒ เซนติเมตร จะต้องทำทางลาดเพื่อ อำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการ

๘.๒ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร ความลาดชัน ๑ : ๑๒ สามารถขึ้นเก้าอี้มีล้อหรือเปลนอน ผู้ป่วยได้สะดวกและปลอดภัย

๘.๓ ติดตั้งราวกันตก สูงประมาณ ๑.๑๐ เมตร

๘.๔ ติดตั้งราวจับ สูงประมาณ ๐.๘๐ เมตร

๘.๕ ทางลาดภายนอกต้องมีหลังคาหรือสิ่งปกคลุมที่ป้องกันแดดและฝนตลอดแนว

๘.๖ ห้องหรือแผนกที่ให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยตั้งแต่ที่ชั้น ๒ ขึ้นไป ต้องจัดให้มีทางลาดหรือลิฟต์ (BED LIFT)

๙. ที่จอดรถยนต์และจักรยานยนต์

๙.๑ แยกพื้นที่จอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ออกจากแนวทางวิ่งของรถ รวมทั้งแสดงเครื่องหมาย ทิศทางอย่างชัดเจน

๙.๒ มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการอยู่ใกล้ทางเข้าอาคารผู้ป่วยนอกและมีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงอย่างชัดเจน

๑๐. บริเวณรับ-ส่งผู้ป่วยหน้าอาคาร

๑๐.๑ มีความกว้างของถนนพอที่รถยนต์คันอื่น สามารถขับผ่านไปได้อย่างสะดวกและมีที่จอดรถรับ - ส่งผู้ป่วย

๑๐.๒ ระดับพื้นของบริเวณรับ - ส่งผู้ป่วยต้องอยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนน ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีทางลาดที่เหมาะสม

๑๐.๓ มีหลังคาหรือสิ่งปกคลุมที่สามารถป้องกันแดดและฝน

๑๑. ห้องน้ำ - ส้วม สำหรับผู้รับบริการ

๑๑.๑ มีห้องน้ำ - ส้วม สำหรับผู้พิการ - ผู้สูงอายุ

๑๑.๒ มีราวพุงตัวติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสม

๑๑.๓ มีห้องน้ำสำหรับเด็กเล็กเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๑๒. บันไดหนีไฟ

๑๒.๑ มีความกว้างของบันไดและชานพักที่สะดวกต่อการใช้งานและไม่มีสิ่งกีดขวาง

๑๒.๒ มีตัวเลขระบุชั้นอยู่ภายในตัวบันไดที่มองเห็นได้ชัดเจน

หมวดงานมัณฑนศิลป์

๑๓. งานตกแต่งภายในและเฟอร์นิเจอร์ภายในอาคาร

๑๓.๑ อ่างล้างมือสำหรับแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ ไม่ควรใช้ปะปนกับอ่างล้างมือสกปรกหรืออ่างล้างวัสดุอุปกรณ์ต่างๆและก๊อกน้ำควรใช้ก๊อกน้ำชนิดไม่ใช้มือสัมผัส (ก๊อกน้ำชนิดก้านปิดด้วยข้อศอกหรือเป็นแบบเซนเซอร์)

๑๓.๒ เคาน์เตอร์สำหรับพยาบาลเฝ้าระวังสังเกตการณ์ TOP เคาน์เตอร์ระดับบนไม่ควรสูงเกินกว่า ๙๐ เซนติเมตร จากระดับพื้นห้อง เพื่อไม่ให้บังสายตาในขณะที่เฝ้าดูผู้ป่วย

๑๓.๓ ห้องตรวจของแพทย์ มีอ่างล้างมือสำหรับแพทย์ และเจ้าหน้าที่อย่างน้อย ๒ ห้องตรวจต่อ ๑ อ่าง

๑๓.๔ เตียงผู้ป่วยควรมีม่านกันระหว่างเตียงผู้ป่วยเพื่อบังสายตาระหว่างการรักษาและเพื่อความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วย

๑๓.๕ มีป้ายติดหน้าห้องหรือหน้าแผนกบริการ ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

๑๓.๖ แผนกผู้ป่วยใน บริเวณตั้งเตียงผู้ป่วย ควรมีระยะระหว่างเตียง ไม่น้อยกว่า ๑ เมตร และสามารถนำเปลขึ้นเข้าเทียบเตียงผู้ป่วยได้โดยสะดวก

๑๓.๗ ห้องผ่าตัด ควรมีอ่างฟอกมือติดกับห้องผ่าตัดอย่างน้อย ๒ อ่างต่อ ๑ ห้องผ่าตัดและก๊อกน้ำควรใช้ก๊อกน้ำชนิดไม่ใช้มือสัมผัส เช่น ก๊อกน้ำแบบใช้เขาคันเปิด - ปิดน้ำหรือแบบเซนเซอร์

๑๓.๘ แผนกเภสัชกรรม มีตู้หรือชั้นเก็บยา เวชภัณฑ์ ที่เป็นสัดส่วนและมีตู้แยกเก็บยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ที่มีกุญแจปิดอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๓.๙ แผนกเภสัชกรรม มีสถานที่และโต๊ะสำหรับเตรียมยา - ผสมยา แยกเป็นสัดส่วนจากที่จัดยา

๑๓.๑๐ มีห้องจ่ายยา และจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยอย่างเหมาะสม (บริเวณจ่ายยา/ให้คำแนะนำผู้ป่วย/เก็บรักษา/ผสมยาสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย)

๑๓.๑๑ มีตู้/ชั้นเก็บยาหรือเวชภัณฑ์ที่เพียงพอและเหมาะสม

๑๓.๑๒ มีสถานที่ให้คำปรึกษานานาที่ เป็นสัดส่วน

๑๓.๑๓ กรณี มีการเตรียมยาสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย ในโรงพยาบาล ให้มีสถานที่สำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย

๑๓.๑๔ แผนกรังสีวินิจฉัย มีป้ายคำเตือน “ผู้ป่วยมีครรภ์โปรดแจ้งเจ้าหน้าที่ทราบ”

๑๓.๑๕ มีห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยเป็นสัดส่วนและมิดชิด

๑๓.๑๖ การตรวจพิเศษทางรังสีวิทยาในระบบทางเดินอาหารต้องมีห้องสุชาติติดกับห้องตรวจ

๑๓.๑๗ มีป้ายสัญลักษณ์แสดงเขตรังสีรักษาและไฟสัญญาณแสดงขณะใช้งานเครื่องกำเนิดรังสี

๑๓.๑๘ แผนกผู้ป่วยหนัก บริเวณตั้งเตียงผู้ป่วย ควรมีระยะห่างระหว่างเตียงไม่น้อยกว่า ๒ เมตร

เพื่อให้สามารถวางอุปกรณ์ช่วยชีวิตและสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๑๓.๑๙ แผนกไตเทียม มีสถานที่และเฟอร์นิเจอร์สำหรับพักคอยของญาติผู้ป่วย โดยแยกเป็นสัดส่วนต่างหากจากบริเวณส่วนของผู้ป่วย

๑๓.๒๐ แผนกไตเทียมบริเวณตั้งเตียงผู้ป่วยมีระยะห่างระหว่างเตียงไม่น้อยกว่า ๑.๑๐ เมตรและความกว้างของทางเดินระหว่างปลายเตียงของสองฝากเตียงไม่น้อยกว่า ๒ เมตร

๑๓.๒๑ ห้องฟอกไตเทียมมีขนาดของห้องบริการฟอกเลือดที่สัมพันธ์กับจำนวนเตียงและอุปกรณ์ และพื้นที่ใช้สอยเหมาะสมในการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานโดยมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่าสี่ตารางเมตรต่อหนึ่งจุดบริการ โดยส่วนที่แคบที่สุดไม่น้อยกว่า ๑.๘ เมตรเพื่อให้มีพื้นที่สามารถช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายผู้ป่วยฉุกเฉินได้โดยสะดวก

๑๓.๒๒ มีพื้นที่เตรียมน้ำบริสุทธิ์ พื้นที่ล้างตัวกรองแผนกบริการเทคนิคการแพทย์

๑๓.๒๓ มีสถานที่เก็บสิ่งส่งตรวจเหมาะสม สะดวกต่อผู้รับบริการ

๑๓.๒๔ มีสถานที่ปฏิบัติเหมาะสมปลอดภัยมีการแยกพื้นที่ปฏิบัติการเฉพาะเช่นงานธนาคารเลือด งานจุลชีววิทยาคลินิก เป็นต้น

๑๓.๒๕ มีการเก็บรักษาวัตถุหรือสารเคมีและสารไวไฟโดยจัดไว้เป็นหมวดหมู่มีป้ายและฉลากแสดงถูกต้องครบถ้วน

๑๓.๒๖ แผนกบริการแพทย์แผนไทย ห้องอบไอน้ำสมุนไพรรวมต้องแยกห้องให้บริการชาย - หญิง หรือถ้าไม่สามารถแยกได้ต้องบริหารจัดการเวลาการใช้บริการแก่ผู้รับบริการชาย - หญิงได้อย่างเหมาะสม

๑๓.๒๗ แผนกบริการแพทย์แผนไทยห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า (ถ้ามี) ต้องมีขนาดตามเกณฑ์มาตรฐานโดยแยกห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าชาย - หญิง แต่หากไม่สามารถแยกได้ต้องบริหารจัดการเวลาการใช้ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าของผู้รับบริการชาย - หญิงได้อย่างเหมาะสม

๑๓.๒๘ แผนกบริการการแพทย์แผนจีนเตียงสำหรับนวดหรือฝังเข็มมีขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า ๐.๗๐ เมตร ความยาวไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร ความสูงไม่ต่ำกว่า ๐.๗๐ เมตรและระยะห่างระหว่างเตียงไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

๑๓.๒๙ แผนกบริการการแพทย์แผนจีนเตียงต้องมีลักษณะมั่นคงแข็งแรงตามมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาแพทย์แผนจีนกำหนด

หมวดงานภูมิทัศน์

๑๔. ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

๑๔.๑ บริเวณพักผ่อน มีพื้นที่รองรับเพียงพอต่อผู้ใช้บริการ มีความร่มรื่น สวยงาม สงบ มีอากาศถ่ายเทที่ดี และเหมาะสมกับผู้ใช้ตั้งแต่ละวัยทั้งเด็กและผู้สูงอายุ

๑๔.๒ พื้นที่ระหว่างอาคาร มีการจัดภูมิทัศน์ ใช้พรรณไม้ที่ดูแลรักษาง่ายหรือใช้วัสดุตกแต่งพื้นผิวซีเมนต์น้ำ (Porous Pavement)

๑๔.๓ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ เช่น แผนการดูแลรักษาพืชพรรณไม้ แผนการแก้ไขน้ำท่วมขัง บริเวณถนน - ทางเดินเท้าแผนการดูแลรักษาความสะอาดไม้ให้มีเศษขยะแผนการจัดให้มีถังขยะเพียงพอ เป็นต้น

หมวดงานโครงสร้าง

๑๕. โครงสร้างอาคาร (ความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร)

๑๕.๑ มีแผนงานในการเฝ้าระวังให้อาคารมีสภาพพร้อมใช้งานและมั่นคงแข็งแรง

๑๕.๒ มีการตรวจสอบสภาพอาคารและบันทึกการตรวจสอบสภาพอาคารพร้อมมีรายงานผลต่อหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บริหารโรงพยาบาล

๑๕.๓ มีการตรวจสอบอาคารตามที่กฎหมายกำหนด

หมวดงานระบบไฟฟ้า

๑๖. ระบบไฟฟ้ากำลัง

๑๖.๑ มีแผนผังระบบไฟฟ้ากำลัง

๑๖.๒ แนวการปักเสาพาดสายไฟฟ้าเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย

๑๖.๓ บริเวณที่ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าแบบตั้งพื้นและนั่งร้านต้องมีที่ว่างเพื่อปฏิบัติงานและมีการป้องกันอันตรายจากไฟฟ้ามีพื้นที่เพียงพอต่อการซ่อมบำรุงและรถซ่อมบำรุงสามารถเข้าถึงได้ มีป้ายแจ้งเตือนระวังอันตรายไฟฟ้าแรงสูง

๑๖.๔ สายไฟฟ้ามีระยะห่างจากตัวอาคารที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายและมีความสูงจากผิวจราจรหรือทางเดินที่เหมาะสมโดยไม่กีดขวางและไม่เป็นอันตรายต่อบุคคลทั่วไป

๑๖.๕ มีกระแสไฟฟ้าจ่ายให้กับอุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ใช้บริการอย่างเพียงพอตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๑๖.๖ มีการติดตั้งแผงจ่ายไฟฟ้าหลัก (ตู้ MDB) อยู่ในห้องที่ทำด้วยวัสดุมั่นคงแข็งแรง มีที่ว่างเพื่อปฏิบัติงานสามารถเข้าตรวจสอบและซ่อมบำรุงได้สะดวก มีป้ายแจ้งเตือนระวังอันตรายจากไฟฟ้า

๑๖.๗ ตู้สวิตช์ตัดตอน (PANEL BOARD) มีที่ว่างเพื่อปฏิบัติงานสามารถเข้าตรวจสอบได้ง่ายและอยู่ในสภาพที่ยึดติดแน่นมั่นคงแข็งแรง

๑๖.๘ มีระบบการต่อลงดินของหม้อแปลงไฟฟ้าและแผงจ่ายไฟฟ้าหลัก(ตู้ MDB)

๑๖.๙ มีระบบการต่อลงดินของแหล่งจ่ายไฟฟ้าแยกต่างหาก เช่น เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองฉุกเฉิน การติดตั้งต้องให้สอดคล้องกับ ATS ๓P หรือ ATS ๔P

๑๖.๑๐ การต่อลงดินในพื้นที่ที่ไม่มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ไฟฟ้า (กลุ่ม ๐) และพื้นที่ที่มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ไฟฟ้า (กลุ่ม ๑) สายดินติดตั้งต้องเป็นแบบแยก (TN-S)

๑๖.๑๑ การต่อลงดินในพื้นที่ที่มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ไฟฟ้า (กลุ่ม ๒)(ยกเว้นกลุ่ม ๑) เช่น บริเวณห้องผ่าตัด, ห้อง ICU ฯลฯ ซึ่งการจ่ายไฟฟ้าที่ไม่ต่อเนื่องสามารถก่อให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้ สายดินติดตั้งเป็นแบบแยกออกจากระบบ (IT)

๑๗. ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง

๑๗.๑ ภายนอกอาคารมีการติดตั้งเสาไฟฟ้าแสงสว่าง หรือดวงโคมที่ให้ความสว่างในเวลากลางคืนได้อย่างพอเพียง สภาพของเสาไฟฟ้าและดวงโคมมีการติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย

๑๗.๒ ภายในอาคารมีค่าความเข้มของแสงสว่างพอเพียงและเหมาะสมต่อพื้นที่ใช้งาน

๑๗.๓ ภายนอกอาคารมีอุปกรณ์ป้องกัน การใช้กระแสไฟฟ้าเกินและป้องกันอันตรายจากกระแสไฟฟ้ารั่ว

๑๘. ระบบไฟฟ้าสำรองฉุกเฉิน

๑๘.๑ มีระบบไฟฟ้าสำรองฉุกเฉินในการทำงานของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ต้องสามารถจ่ายไฟใช้งานภายใน ๑๐ วินาที ภายหลังระบบไฟฟ้ากำลังหลักหยุดทำงาน

๑๘.๒ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองต้องอยู่ในที่มิดชิด โดยอาจอยู่ภายในอาคารหลักหรืออยู่เป็นอาคารแยกต่างหาก มีการป้องกันแรงสั่นสะเทือนและเสียงจากเครื่อง มีประตูทางเข้าออกสะดวกและกว้างเพียงพอต่อการเคลื่อนย้ายหรือซ่อมบำรุง โดยมีระยะห่างโดยรอบจากเครื่องกับผนังไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

๑๘.๓ มีการทดสอบการทำงานของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองเป็นประจำและมีน้ำมันสำรองสำหรับการเดินเครื่องอย่างเพียงพอไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมง

๑๘.๔ ภายในอาคารที่ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองต้องมีการระบายอากาศที่ดีและสะอาดมีแสงสว่างเพียงพอในการตรวจสอบการทำงานของเครื่อง

๑๘.๕ ต้องมีรางระบายน้ำภายในห้องเครื่องในตำแหน่งที่เหมาะสมหรือรอบแทนเครื่องสำหรับการระบายน้ำเวลาที่ทำความสะอาดพื้น

๑๘.๖ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าต้องมีขนาดกำลังที่เหมาะสมและเพียงพอสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าสำรองให้กับดวงโคมและอุปกรณ์การแพทย์ที่จำเป็นในแผนกอุบัติเหตุ ห้องผ่าตัดหอผู้ป่วยหนักห้องคลอดและธนาคารเลือดเป็นอย่างน้อย

๑๘.๗ มีเครื่องสำรองไฟฟ้าฉุกเฉิน (UPS) จ่ายให้กับอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่สำคัญสำหรับวงจรช่วยชีวิตซึ่งไม่สามารถหยุดได้ มีการใช้อย่างต่อเนื่องเพียงพอและเหมาะสม โดยอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

๑๘.๘ บันไดทางหนีไฟทางสัญจรห้องเครื่องและหน่วยบริการอื่นๆ ต้องมีระบบไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินซึ่งใช้พลังงานจากแบตเตอรี่เพิ่มเติมตามความเหมาะสมตามมาตรฐานระบบไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินและโคมไฟป้ายทางออกฉุกเฉินของ วสท.

- การให้แสงสว่างเพื่อการหนีไฟเพื่อให้เห็นทางหนีไฟชัดเจนปลอดภัยและเพื่อให้เห็นอุปกรณ์แจ้งเหตุด้วยมือและอุปกรณ์ผจญเพลิงที่ติดตั้งได้ชัดเจนการให้แสงสว่างเพื่อการหนีไฟไม่ได้มีไว้เพื่อให้แสงสว่างเฉพาะเมื่อระบบจ่ายไฟฟ้าปกติทั้งระบบล้มเหลวแต่เพียงอย่างเดียวแต่มีไว้ให้แสงสว่างเมื่อมีความล้มเหลวของการจ่ายไฟในพื้นที่นั้นๆ ด้วยช่วงเวลากการส่องสว่างเพื่อการหนีไฟต้องไม่น้อยกว่า ๑๘๐ นาทีและช่วงเวลากการส่องสว่างสำรองที่ไม่ใช้สำหรับหนีไฟต้องไม่น้อยกว่า ๑๒๐ นาที

- การให้แสงสว่างฉุกเฉินต้องมีแหล่งจ่ายไฟอิสระที่ไม่ขึ้นกับแหล่งจ่ายไฟแสงสว่างปกติและไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเป็นแหล่งจ่ายไฟให้กับโคมไฟฉุกเฉินและต้องใช้วงจรไฟฟ้าจากวงจรไฟฟ้าแสงสว่างของในพื้นที่นั้นๆ การติดตั้งดวงโคมไฟฉุกเฉินต้องติดตั้งสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๒ เมตรโดยวัดจากพื้นถึงด้านล่างของโคมกรณีติดตั้งต่ำกว่า ๒ เมตรจะต้องไม่กีดขวางเส้นทางหนีไฟ

- การเดินสายไฟฟ้าสำหรับโคมไฟต่อพ่วง และมีแหล่งจ่ายไฟส่วนกลางวงจรไฟฟ้าที่จ่ายให้กับโคมไฟฉุกเฉินจะต้องแยกอิสระจากอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่นๆ และสายไฟฟ้าที่ใช้จะต้องเป็นสายทนไฟติดตั้งในช่องเดินสาย

- โคมไฟป้ายทางออกฉุกเฉินรายละเอียดคุณสมบัติ และการติดตั้งให้ยึดถือเป็นไปตามมาตรฐานระบบไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินและโคมไฟป้ายทางออกฉุกเฉินของ วสท. ระยะห่างระหว่างป้ายสำหรับสัญลักษณ์ที่มีความสูง ๑๐ เซนติเมตรต้องมีระยะไม่เกิน ๒๔ เมตรและให้ติดตั้งเพิ่มเติมด้านบนที่จุดทางเลี้ยวทางแยกและเหนือประตูทางออกสุดท้ายด้วย

- ควรติดตั้งป้ายทางออกด้านล่างเป็นป้ายเสริมโดยขอบล่างของป้ายสูงจากพื้น ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตรและขอบของป้ายอยู่ห่างจากขอบประตูไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตรเป็นป้ายเครื่องหมายบอกทางเรืองแสง (Photoluminescent Escape Sign) สามารถสะสมแสงรอบตัวและเรืองแสงได้โดยไม่ต้องพึ่งพาไฟฟ้าโดยติดตั้งทุกตำแหน่งประตูเส้นทางหนีไฟทุกทางแยกทางเลี้ยวและแนวเส้นทางหนีไฟทุกระยะ ๒๔ เมตร

รูปแบบสัญลักษณ์โคมไฟป้ายทางออกฉุกเฉิน

๑๘.๙ ระบบนำทางเรืองแสงเพื่อการอพยพหนีภัย (ถ้ามี) เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการอพยพหนีภัยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินให้แก่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลและประชาชนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๑๙. ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๑๙.๑ มีการติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ในทุกชั้นของอาคาร ประกอบด้วยอุปกรณ์ส่งสัญญาณที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณ ให้ผู้ที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึง โดยการควบคุมด้วยมือหรือด้วยระบบอัตโนมัติ ในตำแหน่งที่เหมาะสม เช่น โถงพักรอ ห้องพักรักษาผู้ป่วย ห้องทำงาน เป็นต้น

๒๐. ระบบป้องกันการเข้า-ออก

๒๐.๑ มีการติดตั้งระบบป้องกันการเข้าออก เพื่อป้องกันการเข้าถึงในสถานที่เฉพาะที่ต้องการความปลอดภัย

๒๐.๒ มีระบบหรือวิธีการรักษาความปลอดภัยของพยาบาลใน nurse station

๒๑. ระบบป้องกันแรงดันและกระแสเกิน

๒๑.๑ มีการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันแรงดันและกระแสเกินที่แผงจ่ายไฟฟ้าหลัก (ตู้ MDB) เพื่อป้องกันแรงดันและกระแสไฟเกินที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ฟ้าผ่า, สวิตซ์ชิ่ง, การลัดวงจร เป็นต้น

หมวดงานระบบประปาและสุขาภิบาล

๒๒. ระบบประปา

๒๒.๑ มีแผนผังประปา

๒๒.๒ มีระบบจ่ายน้ำที่สะอาดไม่ปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ไม่มีการรั่วซึมและมีแรงดันเพียงพอต่อการใช้งาน

๒๒.๓ มีการสำรองน้ำประปา

๒๒.๔ ถังเก็บน้ำสำรองต้องมีฝาถังปิดมิดชิด มีกุญแจล็อก ป้องกันสัตว์ แมลงและคนตกลงไปในถัง

๒๒.๕ ระบบสำรองน้ำประปาจะต้องไม่รั่วซึมและติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสมไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อคุณภาพน้ำประปา เช่น ระดับฝาถังเก็บน้ำใต้ดินต้องสูงกว่าระดับวางระบายน้ำฝนทั่วไปโดยสำรองน้ำไว้ใช้ได้อย่างน้อย ๒ วัน

๒๒.๖ มีระบบการทำน้ำบริสุทธิ์ที่ได้มาตรฐาน (Water Treatment System) เช่น Reverse Osmosis, Deionizer) พร้อมเกณฑ์การทำความสะอาดระบบน้ำและควบคุมคุณภาพของน้ำบริสุทธิ์อยู่ตลอดเวลา

๒๓. ระบบระบายน้ำและระบบสุขาภิบาล

๒๓.๑ มีผังระบบระบายน้ำและระบบสุขาภิบาล

๒๓.๒ มีระบบระบายน้ำฝนจากอาคารสู่แหล่งระบายน้ำสาธารณะ

๒๓.๓ มีการแยกประเภทท่อต่างๆ

๒๓.๔ มีระบบสุขาภิบาลสำหรับห้องปฏิบัติการ

หมวดงานระบบเครื่องกล

๒๔. ลิฟต์

๒๔.๑ มีการแยกประเภทของลิฟต์ตามการใช้งาน ได้แก่ ลิฟต์โดยสาร, ลิฟต์ขนของ, ลิฟต์สำหรับพนักงานดับเพลิง

๒๔.๒ มีขนาดและจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน

๒๔.๓ บริเวณโถงหน้าลิฟต์บรรทุกเตียงคนไข้ ต้องมีพื้นที่สามารถเข็นเปลนอนสวนกันได้

๒๔.๔ กำหนดให้มีลิฟต์สำหรับผู้พิการและทุพพลภาพสามารถใช้งานได้

๒๔.๕ บริเวณโถงหน้าลิฟต์และภายในห้องโดยสาร ต้องสะอาดมีระบบระบายอากาศและแสงสว่างภายในห้องโดยสารที่เหมาะสม

๒๔.๖ กรณีไฟฟ้าดับ จัดให้มีระบบ ARD (Automatic Rescue Device) เพื่อให้ลิฟต์สามารถเคลื่อนไปเทียบยังชั้นที่ใกล้ที่สุดและประตูลิฟต์จะต้องเปิดออกทันที

๒๕. ระบบระบายอากาศและปรับอากาศ

๒๕.๑ พื้นที่ให้บริการ และพื้นที่ปฏิบัติงาน ต้องมีอากาศที่สะอาดจากภายนอกเดิมเข้าสู่พื้นที่บริการ/ปฏิบัติงาน ให้ได้อัตราการถ่ายเทอากาศที่เหมาะสม ทั้งโดยวิธีธรรมชาติหรือวิธีกล

๒๕.๒ มีการควบคุมทิศทางการเคลื่อนที่ของอากาศในบริเวณห้องตรวจ

๒๕.๓ มีระบบควบคุมการติดเชื้อที่ได้มาตรฐาน

๒๕.๔ ห้องตรวจผู้ป่วยที่แสดงอาการโรคติดเชื้อทางอากาศ ต้องมีการควบคุมแรงดันอากาศ

ด้านที่ ๔ ด้านสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม เป็นข้อกำหนดข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล การประยุกต์ใช้หลักการทางวิศวกรรมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการออกแบบ พัฒนา ป้องกัน และปรับปรุงแก้ไข สิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลให้เกิดความปลอดภัยและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกโรงพยาบาล

๑. การกำหนดนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อม

- ๑.๑ มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน
- ๑.๒ มีการกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ๑.๓ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้รับการอบรม การพัฒนา ความรู้ ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อองค์กร และชุมชนโดยรอบ
- ๑.๔ มีแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือมาตรการ ตามนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานพยาบาล
- ๑.๕ มีการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในสถานพยาบาลอย่างเป็นรูปธรรม
- ๑.๖ มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๗ การเฝ้าติดตามและวัดผลในกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ๑.๘ มีการดำเนินการแก้ไขและป้องกันจากกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ๑.๙ มีการตรวจติดตามประสิทธิผลของการแก้ไขและการป้องกันด้านสิ่งแวดล้อม

๒. การจัดการมูลฝอย (มูลฝอยทั่วไป, มูลฝอยติดเชื้อ, ของเสียอันตราย)

- ๒.๑ จัดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย
- ๒.๒ มีคู่มือกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน
- ๒.๓ ผู้ปฏิบัติงานทราบขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน และมีการปฏิบัติตามคู่มือที่กำหนด พร้อมจดบันทึกผลการปฏิบัติงานรายงานต่อผู้บังคับบัญชา
- ๒.๔ มีระบบการคัดแยกมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ตามประเภทของมูลฝอย
- ๒.๕ มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อระหว่างวัสดุมีคมและวัสดุไม่มีคม ภาชนะมีความคงทน และเหมาะสม
- ๒.๖ มีแผนการและวิธีการเก็บขนเคลื่อนย้ายมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ
- ๒.๗ มีสถานที่พักมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ
- ๒.๘ มูลฝอยติดเชื้อต้องเก็บกักไว้ไม่เกิน ๗ วัน หากมีการเก็บกักมูลฝอยติดเชื้อไว้เกิน ๗ วัน ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้
- ๒.๙ มีการกำจัดมูลฝอย (มูลฝอยทั่วไป, มูลฝอยติดเชื้อ, วัสดุและกากของเสียอันตราย) ที่ถูกสุขลักษณะหรือเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๑๐ มีบัญชีรายการของวัสดุและของเสียอันตรายที่มีในโรงพยาบาล
- ๒.๑๑ มีข้อปฏิบัติและดำเนินการในการจัดเก็บวัสดุและของเสียอันตรายอย่างปลอดภัย

๓. การจัดการน้ำเสีย

- ๓.๑ มีการบริหารจัดการปริมาณน้ำทิ้งของสถานพยาบาลให้เกิดความเพียงพอ ปลอดภัย กับความสามารถของระบบบำบัดน้ำเสีย
- ๓.๒ มีผู้รับผิดชอบในการดูแลระบบบำบัดน้ำเสียที่ผ่านการอบรมและมีเอกสารแสดงการมอบหมายหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร
- ๓.๓ มีคู่มือกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน ตามชนิดของระบบบำบัดน้ำเสีย

๓.๔ ผู้ปฏิบัติงานทราบขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานและมีการปฏิบัติตามคู่มือที่กำหนด พร้อมจดบันทึกผลการปฏิบัติงาน

๓.๕ มีผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและได้รับการอบรมหลักสูตรการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและมีการทบทวนอย่างน้อย ๒ ปีครั้ง

๓.๖ มีแผนผังแสดงกระบวนการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียที่เป็นปัจจุบัน

๓.๗ มีอุปกรณ์เบื้องต้นที่จำเป็นในการดูแล ควบคุม ระบบบำบัดน้ำเสีย

๓.๘ มีการจัดทำเอกสารกำกับเครื่องจักรและอุปกรณ์ประกอบระบบบำบัดน้ำเสียทุกเครื่อง (ขนาด ชนิด อายุการใช้งานวิธีการใช้งาน ประวัติการซ่อม)

๓.๙ มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งทุกๆ ๓ เดือน ตามมาตรฐานหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑๐ มีการตรวจสอบการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พร้อมบันทึกผลการตรวจสอบประจำวัน

๓.๑๑ มีการบันทึกและรายงานผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓.๑๒ มีแผนงานการซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร

๔. การจัดการน้ำอุปโภค-บริโภค

๔.๑ จัดให้มีผู้รับผิดชอบดูแลระบบน้ำอุปโภคและบริโภค

๔.๒ มีคู่มือกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน

๔.๓ ผู้ปฏิบัติงานทราบขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานและมีการปฏิบัติตามคู่มือที่กำหนด พร้อมจดบันทึกผลการปฏิบัติงาน

๔.๔ มีการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำอุปโภค บริโภคตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๔.๕ มีการตรวจวัดค่าคลอรีนคงเหลือในน้ำประปาประจำวันและตรวจหาค่าเชื้อโรคประจำเดือน พร้อมบันทึกผลการตรวจสอบ

๔.๖ มีการจดบันทึกข้อมูลการใช้น้ำประจำวัน

๔.๗ มีแผนและการดำเนินการระบบการดูแลรักษาถังพักน้ำหรือถังสำรองน้ำ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๘ มีการสำรองน้ำอุปโภคให้เพียงพอในสภาวะฉุกเฉิน อย่างน้อย ๓ วัน

๕. การจัดการระบบส่องสว่าง

มีการตรวจวัดแสงสว่างในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

๖. การจัดการมลพิษทางเสียง

๖.๑ มีการกำหนดมาตรการและวิธีการป้องกันการควบคุมมลพิษทางเสียง เช่น ห้องเครื่อง ห้องอัดอากาศพื้นที่ก่อสร้าง เป็นต้น

๖.๒ มีการตรวจวัดเสียงในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เช่น ห้องเครื่อง ห้องอัดอากาศ พื้นที่ก่อสร้าง เป็นต้น

๗. การควบคุมมลพิษทางอากาศ

มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศในพื้นที่ให้บริการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๘. การลดปริมาณของเสีย

มีแผนดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและติดตามผล เพื่อลดการเกิดของเสีย

๙. การจัดการด้านพลังงาน

มีแผนและการดำเนินงานในการส่งเสริมและอนุรักษ์พลังงาน

ด้านที่ ๕ ด้านความปลอดภัย

ความปลอดภัยเป็นข้อกำหนดข้อแนะนำและแนวทางการปฏิบัติ ในการกระทำหรือสภาพการทำงาน ซึ่งต้องปราศจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตราย การเจ็บป่วยหรือความเดือดร้อนรำคาญ อันเนื่องมาจากการทำงานหรือเกี่ยวกับการทำงานในโรงพยาบาลให้เกิดความปลอดภัยแก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง

๑. การจัดการด้านความปลอดภัย

๑.๑ จัดให้มีนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของโรงพยาบาล

๑.๒ จัดให้มีผู้รับผิดชอบหรือคณะทำงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล

๑.๓ จัดให้มีแผนงาน งบประมาณ การติดตามประเมินผล รายงานผลการทบทวนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยประจำปี

๒. กฎ ระเบียบ มาตรฐานหรือคู่มือปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

๒.๑ จัดให้มีกฎ ระเบียบ มาตรฐานหรือคู่มือปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงานเหมาะสมกับบริบทของโรงพยาบาล

๒.๒ จัดทำมาตรการหรือแผนรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินตามปัจจัยเสี่ยงของโรงพยาบาล

๒.๓ มีวิธีการควบคุม กำกับ ติดตามประเมินผล การปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ มาตรฐานหรือคู่มือความปลอดภัยในการทำงาน มาตรการหรือแผนรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน และมีการทบทวนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้งอย่างต่อเนื่อง

๓. การอบรมบุคลากร

๓.๑ มีการอบรมหรือให้ความรู้บุคลากรทุกระดับตามช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมและทั่วถึงเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ คู่มือความปลอดภัยในการทำงานของโรงพยาบาล และมีการทบทวนความรู้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

๓.๒ มีการฝึกอบรมให้ความรู้เฉพาะด้านของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับงานในระบบวิศวกรรมที่มีความเสี่ยงสูงหรือลักษณะงานอื่นที่มีความเสี่ยงตามบริบทของโรงพยาบาล โดยวิธี on the job training หรือส่งอบรมภายนอกและมีการติดตามประเมินผลและทบทวนความรู้อย่างต่อเนื่อง

๔. สภาพแวดล้อม ความปลอดภัยในการทำงานตามปัจจัยเสี่ยงของบุคลากร

๔.๑ จัดให้มีการตรวจวัดหรือประเมินสภาพแวดล้อมในการทำงานตามปัจจัยเสี่ยงของบุคลากร อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๒ จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับปัจจัยเสี่ยงอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๓ มีการตรวจสอบ ประเมิน ค้นหาความเสี่ยงในระบบวิศวกรรมที่มีความเสี่ยงสูงอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๔ มีแผนการตรวจสอบ ทดสอบ และบำรุงรักษา อุปกรณ์ เครื่องจักรกล ในระบบวิศวกรรมที่มีความเสี่ยงสูงตามกำหนด อย่างต่อเนื่อง

๔.๕ มีแนวปฏิบัติฉุกเฉินเมื่อระบบทางด้านวิศวกรรมความเสี่ยงสูง อาทิ เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบก๊าซทางการแพทย์ ระบบสุขาภิบาลหรือระบบอื่นตามบริบทของโรงพยาบาล ไม่สามารถใช้งานได้

๕. การจัดการแบบแปลนแผนผังงานระบบวิศวกรรมที่มีความเสี่ยงสูง (ระบบไฟฟ้า ระบบก๊าซทางการแพทย์ ระบบสุขาภิบาล ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบป้องกันอัคคีภัย ระบบปรับและระบายอากาศแบบรวมศูนย์

ในพื้นที่ทั่วไป ระบบปรับและระบายอากาศในพื้นที่ที่มีการควบคุมความดันบวกหรือลบ ระบบไอน้ำ ระบบเคลื่อนย้ายและขนส่ง และระบบสื่อสาร)

๕.๑ มีแบบแปลนแผนผังหรือรายละเอียดข้อมูลของระบบทางวิศวกรรมที่มีความเสี่ยงสูง

๕.๒ มีระบบการจัดเก็บ ทบทวน แบบแปลนแผนผังหรือรายละเอียดข้อมูลของระบบทางวิศวกรรมที่มีความเสี่ยงสูง

๖. การตรวจสอบประสิทธิภาพระบบทางวิศวกรรมของห้องที่ให้บริการทางการแพทย์ที่สำคัญ

๖.๑ มีการตรวจสอบและการทดสอบระบบการทำงานโดยผู้รับผิดชอบ

๖.๒ มีการตรวจสอบ ทดสอบ ทวนสอบตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

๗. คุณภาพของระบบไฟฟ้า

๗.๑ มีระบบตรวจติดตาม เฟ้าะวัง ประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้พลังงานไฟฟ้า ในระบบไฟฟ้าหลักและระบบไฟฟ้าสำรองให้เพียงพอ พร้อมใช้ ทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน

๗.๒ มีการจัดระดับความสำคัญการจ่ายโหลด มีแผนผัง หรือรายละเอียดข้อมูลของระบบการจ่ายไฟฟ้าสำรอง

๗.๓ มีการทดสอบ ตรวจสอบการทำงานของระบบจ่ายไฟฟ้าสำรองให้พร้อมใช้

๗.๔ มีการทดสอบ ตรวจสอบการทำงานของอุปกรณ์สับเปลี่ยนแหล่งจ่ายไฟ (Transfer switch)

๘. การจัดการระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย

๘.๑ มีนโยบายความปลอดภัยด้านการจัดการป้องกันและระงับอัคคีภัย มีผู้รับผิดชอบหรือคณะทำงานในการจัดการระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยของโรงพยาบาล

๘.๒ มีการประเมินสถานการณ์การจัดการป้องกันและระงับอัคคีภัยและทบทวนตามระยะเวลาที่เหมาะสม

๘.๓ มีกระบวนการในการจัดการความเสี่ยงด้านอัคคีภัย

๘.๔ มีคู่มือระบบการป้องกันและระงับอัคคีภัยของโรงพยาบาล

๘.๕ มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยของโรงพยาบาล

๘.๖ มีการจัดการฝึกซ้อมดับเพลิงขั้นต้น และอพยพหนีไฟที่สอดคล้องกับกฎหมาย

๘.๗ มีการตรวจสอบ ทดสอบ บำรุงรักษาระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๘.๘ ความพร้อมของเส้นทางหนีไฟ

๘.๙ จัดเตรียมพื้นที่ หรือกำหนดจุดปลอดภัยในพื้นที่รักษาพยาบาลที่ผู้ป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้สะดวก

๘.๑๐ จัดเตรียมพื้นที่จุกตรวมพลภายนอกอาคารขณะเกิดอัคคีภัย

๙. ระบบก๊าซทางการแพทย์

๙.๑ มีมาตรการรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินเพื่อให้ระบบก๊าซทางการแพทย์สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

๙.๒ มีการดูแลรักษา ซ่อมบำรุงระบบก๊าซทางการแพทย์และอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน

๙.๓ มีการทดสอบ ตรวจสอบระบบสัญญาณเตือนของระบบก๊าซทางการแพทย์

๙.๔ มีป้ายคำเตือนหรือสัญลักษณ์หรือตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัย ไว้ที่บริเวณห้องหรือสถานที่เก็บหรือติดตั้งท่อบรรจุ ถังบรรจุ ห้องระบบจ่ายก๊าซทางการแพทย์ แนวเส้นท่อและบริเวณลิ้นควบคุมประจำชั้นหรือพื้นที่

๑๐. พื้นที่กำเนิดรังสี

๑๐.๑ กำหนดหรือบ่งชี้บริเวณพื้นที่ที่มีรังสี มีเครื่องหมาย ป้ายเตือนอันตรายจากรังสี สัญญาณเตือน ภัยที่สอดคล้องกับกฎหมายหรือมาตรฐาน ติดแสดงให้เห็นโดยชัดเจน

๑๐.๒ มีป้ายสัญลักษณ์ ป้ายเตือนภัยตามแบบมาตรฐานในบริเวณพื้นที่กำเนิดรังสี

๑๐.๓ มีเอกสารแสดงผลการตรวจสอบความปลอดภัยของรังสีจากหน่วยงานรับผิดชอบ

ด้านที่ ๖

ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

หลักเกณฑ์ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขนี้เป็นข้อกำหนด ข้อแนะนำและแนวทางปฏิบัติด้านเครื่องมือแพทย์ในโรงพยาบาลเป็นวิธีการเลือก การใช้ การดูแลชิ้นส่วนหรือกลไกตามระยะเวลาการใช้งานให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งานและความปลอดภัยและมีการบำรุงรักษาเครื่องมือแพทย์ที่ใช้ในโรงพยาบาลเพื่อสร้างความมั่นใจว่าโรงพยาบาลมีเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์ทางการแพทย์พร้อมใช้งาน ปลอดภัยและเชื่อถือได้

๑. การจัดหาและติดตั้งของเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

๑.๑ เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ใช้งานในโรงพยาบาลต้องได้รับรองมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และไม่เคยถูกแจ้งเตือนและเรียกคืนผลิตภัณฑ์ (Alerts and Recalls) โดยที่ผู้ผลิตหรือผู้นำปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๑.๒ การติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของผู้ผลิต และต้องได้รับการทดสอบและตรวจสอบเครื่องมือก่อนการตรวจรับ เพื่อตรวจสอบสมบูรณ์พร้อมในการทำงานของเครื่องและความสามารถในการเชื่อมต่อกับระบบสนับสนุนของโรงพยาบาลได้อย่างปลอดภัย

๑.๓ ต้องมีการขออนุญาตติดตั้งและใช้งานเครื่องมือ หากมีข้อกำหนดไว้

๑.๔ ต้องจัดทำทะเบียนประวัติหรือฐานข้อมูลประวัติเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นปัจจุบัน และมีการประเมินระดับความเสี่ยงของเครื่องมือที่ต้องการการบำรุงรักษา

๒. การใช้งานและบำรุงรักษาตามรอบเวลาของเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

๒.๑ ผู้ใช้งานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลบำรุงรักษาตามรอบเวลาของเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขต้องผ่านกระบวนการอบรมการใช้งานและบำรุงรักษาจากผู้ผลิตหรือเจ้าหน้าที่ผลิตภัณฑ์

๒.๒ มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาตามรอบเวลาครอบคลุมทุกเครื่องมือที่ต้องการการบำรุงรักษา รวมถึงเครื่องมือบริจาคตามแผนและรอบระยะเวลา ตามข้อกำหนดของผู้ผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข หรือตามมาตรฐานของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือตามประกาศของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

๒.๓ ผู้ปฏิบัติงานในการตรวจสอบและบำรุงรักษาตามรอบเวลาของเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข ต้องมีประสบการณ์หรือคุณสมบัติที่เหมาะสมตามมาตรฐานของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือตามประกาศของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

๓. ผลการตรวจสอบและบำรุงรักษาตามรอบเวลาของเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

๓.๑ การบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข ต้องครอบคลุมการทดสอบหรือสอบเทียบประสิทธิภาพการทำงาน การทดสอบความปลอดภัยทางไฟฟ้า การทดสอบทางกายภาพภายนอก และฟังก์ชันการทำงาน และการบำรุงรักษาตามรอบเวลา

๓.๒ การบ่งชี้สถานะบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างชัดเจนเป็นปัจจุบันและสืบค้นหาผลการตรวจสอบย้อนหลังได้

๓.๓ วิธีการบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขปฏิบัติตามข้อกำหนดของผู้ผลิต หรือตามมาตรฐานของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือตามประกาศของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

๓.๔ เครื่องมือมาตรฐานในงานบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขมีความเหมาะสมเป็นไปตามข้อกำหนดของผู้ผลิต หรือตามมาตรฐานของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือตามประกาศของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และเครื่องมือมาตรฐานต้องสามารถสอบกลับผลการวัดได้

๔. การซ่อมบำรุงหรือการบำรุงรักษาเชิงแก้ไขของเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

๔.๑ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการซ่อมบำรุงหรือการบำรุงรักษาเชิงแก้ไขของเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ชัดเจนในโรงพยาบาล

๔.๒ ผู้ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงหรือการบำรุงรักษาเชิงแก้ไขต้องผ่านกระบวนการอบรมจากผู้ผลิตหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และต้องมีประสบการณ์หรือคุณวุฒิที่เหมาะสมตามมาตรฐานของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือตามประกาศของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

๔.๓ ต้องทำการตรวจสอบประสิทธิภาพและความปลอดภัย รวมทั้งปรับเทียบเครื่องมือใหม่ หลังจากซ่อมบำรุงหรือการบำรุงรักษาเชิงแก้ไขแล้วเสร็จ

๔.๔ ผลการซ่อมบำรุงหรือการบำรุงรักษาเชิงแก้ไข ต้องประกอบไปด้วยคำอธิบายปัญหาและอาการที่เกิดขึ้นของเครื่องมือ หมายเลขอะไหล่ที่ทำการเปลี่ยน ผู้ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงและแผนก หรือ หน่วยงานที่แจ้งการซ่อมบำรุงเป็นอย่างน้อย

๕. การยกเลิกการใช้งานเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

๕.๑ มีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจยกเลิกการใช้งานเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขโดยประเมินจากเครื่องมือแพทย์มีประวัติและค่าใช้จ่ายในการซ่อมที่ไม่คุ้มค่าเป็นอย่างน้อย

๕.๒ เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ถูกยกเลิกการใช้งานต้องนำออกจากพื้นที่ให้บริการทางการแพทย์และบ่งชี้สถานะการยกเลิกการใช้

๕.๓ เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ถูกยกเลิกต้องปรับปรุงสถานะลงในทะเบียนประวัติหรือฐานข้อมูลประวัติ และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหากมีข้อกำหนดไว้

ด้านที่ ๗

ด้านระบบสนับสนุนบริการที่สำคัญ

ระบบสนับสนุนบริการที่สำคัญ เป็นระบบวิศวกรรมที่ให้การสนับสนุนงานด้านการแพทย์และสาธารณสุขของสถานพยาบาล ให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการบริหารจัดการ ตรวจสอบ บำรุงรักษา ให้ระบบพร้อมใช้งานตลอดเวลา เพื่อความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกในการรับบริการของประชาชน

๑. ระบบเรียกพยาบาล

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบเรียกพยาบาล
๒. มีคู่มือการใช้งานของระบบเรียกพยาบาล
๓. มีแผนผังระบบเรียกพยาบาลที่เป็นปัจจุบันและมีบัญชีครุภัณฑ์ระบบเรียกพยาบาล
๔. มีการตรวจสอบระบบเรียกพยาบาล ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง
๖. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา
๗. มีอุปกรณ์สำหรับเรียกพยาบาลที่หัวเตียงผู้ป่วย ในห้องน้ำผู้ป่วย และห้องน้ำคนพิการ

๒. ระบบวิทยุคมนาคม

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบวิทยุคมนาคม
๒. มีคู่มือการใช้งานระบบวิทยุคมนาคม
๓. มีแผนผังโครงข่ายวิทยุคมนาคมที่เป็นปัจจุบันและมีบัญชีครุภัณฑ์ระบบวิทยุคมนาคม
๔. มีการตรวจสอบระบบวิทยุคมนาคม ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง
๖. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา
๗. ผู้ใช้งานวิทยุคมนาคมต้องมีบัตรประจำตัวผู้ใช้และบัตรประจำตัวเครื่องวิทยุคมนาคม
๘. การมี ใช้เครื่องวิทยุคมนาคม และตั้งสถานีวิทยุคมนาคม เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๓. ระบบโทรศัพท์

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบโทรศัพท์
๒. มีคู่มือการใช้งานระบบโทรศัพท์
๓. มีแผนผังระบบโทรศัพท์ที่เป็นปัจจุบันและมีบัญชีครุภัณฑ์ระบบโทรศัพท์
๔. มีการตรวจสอบระบบโทรศัพท์ ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง
๖. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา

๔. ระบบเสียงประกาศ

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบเสียงประกาศ
๒. มีคู่มือการใช้งานระบบเสียงประกาศ
๓. มีแผนผังระบบเสียงประกาศที่เป็นปัจจุบันและมีบัญชีครุภัณฑ์ระบบเสียงประกาศ
๔. มีการตรวจสอบระบบเสียงประกาศ ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง
๖. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา

๕. ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด
๒. มีคู่มือการใช้งานระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด
๓. มีแผนผังระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่เป็นปัจจุบันและมีบัญชีครุภัณฑ์ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด
๔. มีการตรวจสอบระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง
๖. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา
๗. มีห้องควบคุมหลักและมีระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูล

๖. ระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล
๒. มีคู่มือการใช้งานระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล
๓. มีแผนผังระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและมีบัญชีครุภัณฑ์ระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล
๔. มีการตรวจสอบระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง
๖. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา
๗. มีระเบียบวิธีปฏิบัติการใช้ระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล

๗. ระบบโทรทัศน์ภายใน

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบโทรทัศน์ภายใน
๒. มีคู่มือการใช้งานระบบโทรทัศน์ภายใน
๓. มีแผนผังระบบโทรทัศน์ภายในที่เป็นปัจจุบันและมีบัญชีครุภัณฑ์ระบบโทรทัศน์ภายใน
๔. มีการตรวจสอบระบบโทรทัศน์ภายใน ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง
๖. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา

๘. ระบบวิศวกรรมในรถพยาบาล

๑. มีผู้รับผิดชอบ ด้านระบบวิศวกรรมในรถพยาบาล
๒. มีคู่มือการใช้งานรถพยาบาล เครื่องมือและอุปกรณ์ในรถพยาบาล
๓. เป็นรถพยาบาล ตามกฎหมายและมาตรฐานกำหนด
๔. มีการตรวจสอบระบบวิศวกรรมในรถพยาบาล ให้พร้อมใช้ตลอดเวลา
๕. มีแผนและประวัติการบำรุงรักษา

ด้านที่ ๘ ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ

ประชาชนได้รับข้อมูล ความรู้ด้านสุขภาพที่ถูกต้องและการฝึกทักษะที่จำเป็น เพียงพอต่อการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ สามารถจัดการสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้

มาตรฐานระบบบริการสุขภาพ ด้านที่ ๘ ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาคุณภาพงานด้านสุขศึกษาของโรงพยาบาลที่เชื่อมโยงไปถึงชุมชน เนื้อหาในมาตรฐานครอบคลุมในเรื่องปัจจัยนำเข้า ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ สอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) ด้านเนื้อหา กระบวนการ จะมุ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพใน ๒ กลุ่มหลัก คือ ๑) กระบวนการสุขศึกษาในกลุ่มไม่ป่วยเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน และ ๒) กระบวนการสุขศึกษาในกลุ่มป่วยเพื่อส่งเสริมการจัดการตนเองในผู้ป่วยและครอบครัว โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior : HB) หรือ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy : HL) หรือ พฤติกรรมการจัดการสุขภาพตนเองนำไปสู่การมีภาวะสุขภาพที่ดีของประชาชน

ผลลัพธ์มาตรฐานระบบบริการสุขภาพด้านสุขศึกษา

๑. ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy : HL) ที่เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชน
๒. ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior : HB) ที่ถูกต้อง เหมาะสมกับวิถีชีวิต
๓. ประชาชนมีภาวะสุขภาพที่ดีขึ้น เช่น รอบเอว ค่า BMI ค่าความดันโลหิต ระดับน้ำตาลในเลือด อยู่ในเกณฑ์ปกติ เป็นต้น
๔. ลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน และลดจำนวนผู้ป่วยรายใหม่
๕. ชุมชน สังคม มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของคนในชุมชน

โครงสร้างมาตรฐานระบบบริการสุขภาพด้านสุขศึกษา แบ่งเป็น ๓ หมวด

หมวดที่ ๑ การบริหารจัดการ

- ๑.๑ นโยบายด้านสุขศึกษา หรือส่งเสริมสุขภาพของโรงพยาบาล
- ๑.๒ บุคลากรดำเนินงานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

หมวดที่ ๒ กระบวนการสุขศึกษา

- ๒.๑ กระบวนการสุขศึกษาในกลุ่มไม่ป่วยเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน
- ๒.๒ กระบวนการสุขศึกษาในกลุ่มป่วยเพื่อส่งเสริมการจัดการตนเองในผู้ป่วยและญาติ

หมวดที่ ๓ ผลลัพธ์การดำเนินงานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

- ๓.๑ พฤติกรรมสุขภาพ (HB) หรือความรอบรู้ด้านสุขภาพ (HL) หรือพฤติกรรมการจัดการสุขภาพตนเอง
- ๓.๒ ภาวะสุขภาพ
- ๓.๓ นวัตกรรม หรือต้นแบบ หรือผลงานเด่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
- ๓.๔ ความพึงพอใจต่อกระบวนการสุขศึกษา

ข้อกำหนดมาตรฐานระบบบริการสุขภาพด้านสุขภาพศึกษา

หมวดที่ ๑ การบริหารจัดการ

๑.๑ นโยบายด้านสุขภาพศึกษาหรือสร้างเสริมสุขภาพของโรงพยาบาล

นโยบายต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของโรงพยาบาล และเกิดจากการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ บุคลากรดำเนินงานสุขภาพศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

ในโรงพยาบาลที่มีโครงสร้างงานสุขภาพศึกษาจะดูบุคลากรตามกรอบอัตรากำลัง กรณีที่โรงพยาบาลไม่มีโครงสร้างงานสุขภาพศึกษา อาจมอบหมายงานในรูปแบบของคณะกรรมการสุขภาพศึกษา หรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของโรงพยาบาลที่ประกอบด้วยสหวิชาชีพ และหรือผู้เกี่ยวข้อง และมีแผนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

หมวดที่ ๒ กระบวนการสุขภาพศึกษา

๒.๑ กระบวนการสุขภาพศึกษาในกลุ่มไม่ป่วยเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน

๒.๒ กระบวนการสุขภาพศึกษาในกลุ่มป่วยเพื่อส่งเสริมการจัดการตนเองในผู้ป่วยและญาติ

๒.๒.๑ ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ (HB) และหรือข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพ (HL)

๒.๒.๑.๑ ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ (HB) และหรือข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพ (HL) ที่สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพที่สำคัญ เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินงานสุขภาพศึกษา

๒.๒.๑.๒ ข้อมูลปัจจัยสาเหตุพฤติกรรมสุขภาพ ที่สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพที่สำคัญ มีการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานสุขภาพศึกษา

๒.๒.๒ แผนงาน หรือ โครงการ หรือ โปรแกรมสุขภาพศึกษา หรือ แผนการจัดกิจกรรมสุขภาพศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

๒.๒.๒.๑ แผนงาน หรือโครงการ หรือโปรแกรมสุขภาพศึกษา หรือแผนการจัดกิจกรรมมีวัตถุประสงค์ หรือตัวชี้วัดพฤติกรรมสุขภาพที่สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพที่สำคัญของโรงพยาบาล

๒.๒.๒.๒ การออกแบบกิจกรรมและเลือกใช้สื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ที่สอดคล้องกับปัจจัยสาเหตุพฤติกรรมสุขภาพและปัญหา ความต้องการและวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย

๒.๒.๒.๓ แผนงาน หรือโครงการ หรือโปรแกรมสุขภาพศึกษา หรือแผนการจัดกิจกรรมสุขภาพศึกษา จัดทำโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสุขภาพศึกษา ทีมสหวิชาชีพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายตัวแทนภาคประชาชน/ผู้ป่วยและญาติ

๒.๒.๒.๔ แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานสุขภาพศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่ระบุตัวชี้วัดพฤติกรรมสุขภาพ เครื่องมือ ระยะเวลา และกลุ่มเป้าหมาย

๒.๒.๓ การจัดกิจกรรมตามแผนงาน หรือโครงการ หรือโปรแกรมสุขภาพศึกษา หรือแผนการจัดกิจกรรมสุขภาพศึกษา

๒.๒.๓.๑ การจัดกิจกรรมตามแผนงาน หรือโครงการ หรือโปรแกรมสุขภาพศึกษา หรือแผนการจัดกิจกรรมสุขภาพศึกษาครบตามแผนที่กำหนด และการดำเนินกิจกรรมใช้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสุขภาพศึกษาหรือทีมสหวิชาชีพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนภาคประชาชน/ผู้ป่วยและญาติ

๒.๒.๓.๒ การสนับสนุน เสริมพลังให้กับภาคี เครือข่าย แกนนำสุขภาพภาคประชาชน/ผู้ป่วยและญาติ ในการดำเนินงานสุขภาพศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

๒.๒.๔ การประเมินและรายงานผลเป็นลายลักษณ์อักษร การประเมินกิจกรรม/กระบวนการ ระหว่างดำเนินโครงการ หรือประเมินตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้เมื่อสิ้นสุดโครงการ

หมวดที่ ๓ ผลลัพธ์การดำเนินงานสุศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

๓.๑ กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านกระบวนการสุศึกษาที่มีพฤติกรรมสุขภาพ (HB) หรือความรู้ทางสุขภาพ (HL) ในปัญหาสุขภาพที่สำคัญเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

๓.๒ กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านกระบวนการสุศึกษาที่มีภาวะสุขภาพเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

๓.๓ การเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ และนำผลการเฝ้าระวังไปใช้ประโยชน์ เช่น ใช้ในการปรับกิจกรรมในแผนงาน/โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ หรือใช้ในการสื่อสารความเสี่ยงด้านพฤติกรรม/จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามภารกิจของโรงพยาบาล

๓.๔ งานวิจัย หรือนวัตกรรม หรือต้นแบบ หรือผลงานเด่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานสุศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพภายใต้ปัญหาสุขภาพที่สำคัญ ตามภารกิจของโรงพยาบาล

๓.๕ ความพึงพอใจต่อกระบวนการสุศึกษาตามแผนงานโครงการ

ด้านที่ ๙ ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ตามที่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.๒๕๖๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมทั้งระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการคุ้มครองและจัดการข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล พ.ศ.๒๕๖๑ และที่เกี่ยวข้อง ที่มีผลกระทบต่อประชาชน โดยตรงจากการเชื่อมโยงข้อมูลด้านสุขภาพ

สถานพยาบาลควรต้องมีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ ระบบการจัดการและกำหนดขั้นตอนในการนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาระบบการจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย มีความเชื่อถือได้และสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง สามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะที่ไม่ถูกต้องและการคุกคามจากภัยต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัย เชื่อมมั่นในการเข้าใช้บริการในระบบบริการสุขภาพ จำเป็นต้องมีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในระดับสูงเพื่อคุ้มครองประชาชนหรือประโยชน์ที่สำคัญของประเทศ

๑. โครงสร้างและบทบาท ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๑.๑ มีการจัดทีมดูแลระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลประกอบด้วยผู้บริหารและฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๑.๒ มีการจัดทำแผนแม่บทหรือแผนพัฒนาของโรงพยาบาลโดยมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาและการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศไว้อย่างชัดเจน
- ๑.๓ มีนโยบายและแผนการปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาล
- ๑.๔ มีการจัดโครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยงานสารสนเทศของโรงพยาบาลที่เหมาะสม
- ๑.๕ มีการกำหนดมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นสอดคล้องกับมาตรฐานของประเทศหรือมาตรฐานสากล ได้แก่ มาตรฐานข้อมูล มาตรฐานรหัสข้อมูล มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานความปลอดภัย และความลับของผู้ป่วย มาตรฐานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มาตรฐานทางกายภาพและสภาพแวดล้อม

๒. การจัดการความเสี่ยงในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๒.๑ มีกระบวนการประเมินและให้คะแนนความเสี่ยงของระบบสารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- ๒.๒ มีแผนจัดการความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษร โดยกำหนดกลยุทธ์โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน
- ๒.๓ มีการดำเนินการตามแผนจัดการความเสี่ยง
- ๒.๔ มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการจัดการความเสี่ยง และวิเคราะห์ผลการประเมิน จัดทำเป็นรายงาน
- ๒.๕ มีการนำผลการประเมินการดำเนินการจัดการความเสี่ยงมาปรับแผนการจัดการความเสี่ยงให้ดีขึ้น

๓. การจัดการความมั่นคงปลอดภัยในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๓.๑ มีการจัดทำนโยบายและระเบียบปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยในระบบ IT
- ๓.๒ มีนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่อนุญาตให้เฉพาะผู้ที่รับผิดชอบดูแลรักษาผู้ป่วยในช่วงเวลาปัจจุบันเท่านั้นที่จะเข้าถึงข้อมูลผู้ป่วยรายนั้นได้

๓.๓ มีนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่ป้องกันความลับผู้ป่วยมิให้รั่วไหลทุกช่องทาง รวมทั้งช่องทาง Social Media ทุกด้าน

๓.๔ มีการประชาสัมพันธ์นโยบายและระเบียบปฏิบัติให้บุคลากรทุกคนได้รับทราบ

๓.๕ มีการตรวจสอบว่าบุคลากรได้รับทราบ เข้าใจ ยอมรับ และปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยอย่างเคร่งครัด

๓.๖ มีการประเมินผลการปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติและนำผลการประเมินมาปรับกระบวนการบังคับใช้ระเบียบปฏิบัติต่อไป

๔. การจัดการศักยภาพของทรัพยากรในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔.๑ มีการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและ Gap Analysis ของทรัพยากรด้าน Hardware, Software, Network, บุคลากร

๔.๒ มีการจัดทำแผนเพิ่มหรือจัดการศักยภาพของทรัพยากร ด้าน Hardware, Software, Network

๔.๓ มีการกำหนดสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ที่จำเป็น (Functional Competency) ของบุคลากรด้าน IT ทุกคน ประเมินสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ และจัดทำแผนเพิ่มสมรรถนะรายบุคคล

๔.๔ มีการดำเนินการตามแผนเพิ่มสมรรถนะและศักยภาพ (Hardware, software, network) และมีการประเมิน วิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผน

๔.๕ มีการนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงแผนเพิ่มศักยภาพให้ดีขึ้น

๕. การจัดการห้อง Data Center

๕.๑ มีการจัดการ Data Center ของโรงพยาบาลให้มีความมั่นคงปลอดภัย

๕.๒ ห้อง สถานที่ และสิ่งแวดล้อมต้องจัดให้มีความปลอดภัยจากบุคคลภายนอก

๕.๓ มีระบบป้องกันอัคคีภัย ได้แก่ ระบบตรวจจับควัน ระบบเตือนภัย เครื่องดับเพลิงและระบบดับเพลิงอัตโนมัติ

๕.๔ มีระบบป้องกันความเสียหายของข้อมูลและระบบ ซึ่งรวมถึง ระบบไฟฟ้าสำรอง (UPS) ระบบ RAID, Redundant Power supply, Redundant Server

๕.๕ มีการวิเคราะห์ความเหมาะสม มาตรฐาน ความเสี่ยงและความคุ้มค่า ในการเลือกใช้อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครือข่าย ห้อง Data Center

กรมส่งเสริมสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

ภาคผนวก

การประเมินระดับการพัฒนามาตรฐานระบบบริการสุขภาพ

เกณฑ์มาตรฐานระบบบริการสุขภาพแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ	มาตรฐานระบบบริการสุขภาพ
๑	ระดับพื้นฐาน หมายถึงสถานพยาบาลเน้นการมีเป้าหมายของงาน ทบทวนปัญหา / ความเสี่ยงการให้บริการและการดูแลสถานที่และสภาพแวดล้อม หามาตรการป้องกันและดำเนินการต่อเนื่อง มีแผนการบริหารความเสี่ยงด้านโครงสร้าง กายภาพ และมีกำลังคน ที่ชัดเจน ซึ่งสถานพยาบาลเองต้องมีการประเมินองค์กรตนเองครบทุกด้าน (เกณฑ์ใน ระดับพื้นฐาน คือ มีด้านใดด้านหนึ่งจาก ๙ ด้าน มีคะแนนต่ำกว่า ๖๐%)
๒	ระดับพัฒนา หมายถึงสถานพยาบาลมีการเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยง การประกันคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเข้าด้วยกันทุกหน่วยภายในองค์กร เน้นการนำข้อมูล วิชาการ และมาตรฐานในแต่ละด้านมาสู่การปฏิบัติ มีการติดตาม บริการที่เน้นผู้รับบริการเป็น ศูนย์กลาง อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสถานพยาบาลมีการประเมินองค์กรตนเองครบทุกด้าน มี คะแนนทุกด้านตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
๓	ระดับคุณภาพ หมายถึงสถานพยาบาล ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานระบบบริการ สุขภาพครบถ้วน มีรูปธรรมของการพัฒนาที่ชัดเจน จนเกิดวัฒนธรรมคุณภาพในองค์กร ซึ่งสถานพยาบาลมีการประเมินตนเองครบทุกด้าน (เกณฑ์ที่ได้ระดับคุณภาพ คือ คะแนนใน แต่ละด้าน ทั้ง ๙ ด้านไม่ต่ำกว่า ๘๕ %)

ประเมินตนเองครบทุกด้าน หมายถึงครบทั้ง ๙ ด้าน ได้แก่

- ด้านที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการ
- ด้านที่ ๒ ด้านบริการสุขภาพ
- ด้านที่ ๓ ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
- ด้านที่ ๔ ด้านสิ่งแวดล้อม
- ด้านที่ ๕ ด้านความปลอดภัย
- ด้านที่ ๖ ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข
- ด้านที่ ๗ ด้านระบบสนับสนุนบริการที่สำคัญ
- ด้านที่ ๘ ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ
- ด้านที่ ๙ ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

การเยี่ยมประเมินโดยคณะกรรมการจากศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพเป็นการเยี่ยมประเมินพื้นที่ ครอบคลุมอาคาร หน่วยงาน และสภาพแวดล้อมของสถานพยาบาลทั้งหมด ตลอดจนครอบคลุมปัญหาสาธารณสุข ในอันดับต้นๆ หากผลการเยี่ยมประเมินของคณะกรรมการฯ ผ่านระดับ ๒ ทุกด้าน(ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป)ถือว่า สถานพยาบาลนั้นผ่านเกณฑ์มาตรฐานระบบบริการสุขภาพ

ในกรณีที่สถานพยาบาลรับการเยี่ยมประเมินทุกด้านทั้งสถานพยาบาล ได้ระดับ ๓ หรือระดับคุณภาพ (ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไปทุกด้าน) ให้ศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพยื่นเรื่องไปยังกรมสนับสนุนบริการสุขภาพเพื่อขอการ รับรองคุณภาพมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ

ความเป็นมาของการพัฒนามาตรฐานระบบบริการสุขภาพ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ และนโยบายกระทรวงสาธารณสุขที่กล่าวไว้ว่า รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งรัฐต้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐาน และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรม ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นองค์กรหลักในการพิทักษ์ และคุ้มครองผู้บริโภคด้านระบบบริการสุขภาพ ได้จัดทำมาตรฐานระบบบริการสุขภาพขึ้น เพื่อประกาศให้สถานพยาบาลใช้ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพบริการ ซึ่งได้บูรณาการมาตรฐานและสร้างความร่วมมือกับสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล(องค์การมหาชน) ควบคู่กับการพัฒนาหลักการกำกับคุณภาพตามมาตรฐานระบบบริการสุขภาพอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นการคุ้มครองผู้บริโภคในระบบบริการสุขภาพด้านความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient Safety) รวมทั้งผู้รับบริการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง สามารถจัดการตนเอง/ดูแลสุขภาพตนเองได้

ภาพแสดงความสอดคล้องของมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ (HA) ฉบับที่ ๔

ดังนั้นความปลอดภัยของผู้ป่วย นับเป็นปัญหาสำคัญและมีผลกระทบต่อวงการแพทย์และสาธารณสุขทั่วโลก รวมทั้งมีผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคมของผู้ให้และผู้รับบริการ เกิดปัญหาการฟ้องร้อง และความสูญเสียทางเศรษฐกิจ จากรายงานพบว่าในแต่ละปีมีผู้ป่วยกว่าล้านคนต้องเจ็บป่วย มีภาวะแทรกซ้อนหรือเสียชีวิตจากการเข้ารับบริการทางการแพทย์

องค์การอนามัยโลกระบุว่า อุบัติการณ์ความเสี่ยงของผู้ป่วยที่รักษาในโรงพยาบาล ที่เกิดขึ้น มีถึงร้อยละ ๔ - ๑๖ และพบว่าในประเทศที่พัฒนาแล้วประมาณ ๑ ใน ๑๐ คน ที่เข้ารับการรักษาจะได้รับอันตรายที่อาจเกิด

จากความผิดพลาดหรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ต่างๆ และอุบัติการณ์ในประเทศกำลังพัฒนาเกิดขึ้นสูงกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วหลายเท่า (อ้างอิงในสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน))

ที่สำคัญมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ ฉบับปี ๒๕๖๔ นี้ ยังมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล (JCI) ในส่วนของการจัดการอาคารสถานที่และความปลอดภัย Facility Management and Safety (FMS) อันได้แก่ ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย (safety and security) วัตถุอันตราย (hazardous materials) มีการควบคุมการสัมผัส การจัดเก็บ และการใช้สารกัมมันตรังสีและวัตถุอันตรายอื่นๆ รวมทั้งการกำจัดของเสีย อันตรายอย่างปลอดภัยการจัดการภาวะฉุกเฉิน (emergency management) มีการวางแผนตอบสนองต่อโรคระบาด ภัยพิบัติภาวะฉุกเฉิน และมีการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพความปลอดภัยด้านอัคคีภัย (fire safety) มีการปกป้องทรัพย์สินและผู้ป่วยจากอัคคีภัยและควันไฟเครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์ (medical equipment) มีการคัดเลือก การบำรุงรักษา และใช้งานเครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์เพื่อให้ความเสี่ยงน้อยที่สุด ระบบสาธารณูปโภค (utility systems) มีการบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า ประปาและสาธารณูปโภคอื่นๆ

ด้วยความจำเป็นดังกล่าว กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จึงตระหนักถึงปัญหาด้านความปลอดภัยจากการรับบริการของประชาชน ที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพของประเทศให้มีคุณภาพและความปลอดภัยอย่างมีมาตรฐานสากล จึงได้สร้างองค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนในระดับประเทศ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานพยาบาลพยาบาล นำมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ ไปใช้ในทางปฏิบัติ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการกำกับติดตามคุณภาพมาตรฐานผ่านกลไกการเยี่ยมประเมินมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

